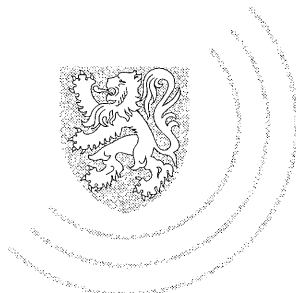

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

28 november 1997

ONTWERP VAN DECREET

**houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering
van tewerkstellingsbevorderende investeringen**

HOORZITTINGEN

VERSLAG

**namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Eddy Schuermans**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Robert Voorhamme.

Vaste leden : de heren Herman Candries, Paul Deprez, Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

de heren Carlos Lisabeth, Jef Sleenckx, Robert Voorhamme ;

de heren Emiel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heren Louis Bril, André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Fred Dielens, Jacky Maes ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

741 (1996-1997)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

SPREKERSLIJST

I. HOORZITTING VAN 21 NOVEMBER 1997

- de heer Yves Verdingh, Ernst & Young Tax Consultants en docent Limburgs Universitair Centrum
- mevrouw Els Demol, adjunct-adviseur van Fabrimetal-Vlaanderen
- de heer Johan Vanbuylen, adviseur van ABVV-Metaal
- de heer Fernand De Vliegheer, adviseur Vlaamse Regionale van de ACLVB, vertegenwoordiger van ACLVB-metaal
- de heer Guido Nelissen, econoom van het ACV-CCMB
- de heer Chris Serroyen, adviseur van ACV-Nationaal
- de heer Marc Blomme, adviseur Febeltex Vlaanderen
- de heer Chris De Roock, economisch adviseur Febelhout
- De heer Marc Vandeplas, adviseur van de Scheikundige Industrie Regio Vlaanderen (SIREV)
- Mevrouw Inge Weber, Hoge Raad voor de Diamant, directeur personeel en nijverheid
- De heer Marc Dillen, secretaris-generaal van de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB)
- Mevrouw Monique Hendrickx, woordvoerder Febetra
- Mevrouw Ingrid Vancraeynest, vertegenwoordiger van de Koninklijke Beroepsvereniging Goederenvervoerders Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- De heer Guy Depauw, adviseur van de Vlaamse Havenvereniging
- De heer Frank Van Thillo, adviseur van het ABVV-BTB
- De heer Dirk De Cort, economisch departement van de Belgische Vereniging van Banken
- De heer Fons De Vadder, directeur-generaal van de Belgische Federatie van de Distributieondernemingen (Fedis)
- De heer Ward Bohé, nationaal secretaris van Navetex, Nationaal Verbond van Textiel- en Kledingdetailisten
- De heer Wim Van der Beken, directeur van de VEV-studiedienst
- De heer Philip Van Eeckhoute, fiscaal adviseur van het NCMV
- De heer Luc Van Oirbeek, medewerker staf- en studiediensten van de Boerenbond
- De heer Dirk Van Evercooren, Vlaams ABVV

II. VOORTZETTING VAN DE HOORZITTING OP 1 DECEMBER 1997 MET DE HEER YVES VERDINGH, ERNST & YOUNG TAX CONSULTANTS EN DOCENT LIMBURGS UNIVERSITAIR CENTRUM

BIJLAGEN

Bijlage 1 : Tekst van de uiteenzetting van de heer Yves Verdingh

Bijlage 2 : grafiek gemiddelde arbeidskosten per werknemer per maand in de kleinhandel in de Europese Unie in 1994

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden hield op 21 november en 1 december 1997 hoorzittingen in het kader van de bespreking van het ontwerp van decreet houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering van tewerkstellingsbevorderende investeringen (Stuk 741 (1996-1997) – Nr. 1).

I. HOORZITTING VAN 21 NOVEMBER 1997

De voorzitter : De bedoeling van een hoorzitting is de betrokken instanties te horen. Daarom stel ik voor dat de commissieleden zich beperken tot vragen stellen, en degenen die gehoord worden zich beperken tot antwoorden.

Vandaag ontvangen we vier groepen. Eerst een fiscaal expert, vervolgens vertegenwoordigers van de sectoren betrokken bij het ontwerp van decreet, vertegenwoordigers van sectoren die niet betrokken zijn bij het ontwerp van decreet en uiteindelijk werkgevers- en werknemersorganisaties die deel uitmaken van de SERV.

Eerst horen wij de heer Yves Verdingh, fiscalist bij Ernst & Young en eveneens docent vennootschapsbelasting aan het Limburgs Universitair Centrum (LUC). Hij zal eerst een korte toelichting geven over zijn bevindingen, waarna wij vragen kunnen stellen.

DE HEER YVES VERDINGH, FISCALIST ERNST & YOUNG TAX CONSULTANTS

De heer Yves Verdingh, Ernst & Young Tax Consultants en docent Limburgs Universitair Centrum : Ik zal een aantal fiscaal-technische opmerkingen formuleren bij het ontwerp van decreet.

In tegenstelling tot wat het opschrift van het ontwerp van decreet laat vermoeden, wordt fiscaal-technisch niet voorzien in een vermindering van de onroerende voorheffing, maar wordt een mechanisme van derde betaler ingevoerd, waarbij de onroerende voorheffing onveranderd ingekohierd blijft ten laste van de onderneming en de Vlaamse regering een tegemoetkoming verleent. De Vlaamse regering stelt dan ook terecht dat niet wordt geraakt aan de federale bevoegdheidsverdeling.

Een tweede punt is het retroactieve karakter. Een onderneming krijgt in 1998 een tegemoetkoming voor feiten uit 1997. Er zijn twee voorwaarden : een tewerkstellingsvoorwaarde en een investe-

ringsvoorwaarde. In 1998 zal een onderneming een tegemoetkoming genieten als de belastingplichtige de tewerkstelling in het Vlaams Gewest in 1997 heeft doen stijgen tegenover 1996. Hierbij moeten we de vraag stellen wat precies bedoeld wordt met de tewerkstelling in het Vlaams Gewest. Bedoelt men personen op de loonlijst van een onderneming in Vlaanderen of personen die het grootste deel van hun beroepsactiviteit uitoefenen in Vlaanderen ? Deze voorwaarde vinden we ook terug in het decreet over de successierechten.

Ik heb tevergeefs naar referenties gezocht. Eén fiscaliste stelt eveneens de vraag of dit niet strijdig is met de verplichte federale loyaliteit. Ik vermeld dit alleen om erop te wijzen dat deze aangelegenheid al besproken wordt in de rechtsleer.

Voor wat de investeringsvoorwaarde betreft, moet in 1997 ten minste het bedrag van de tegemoetkoming worden geïnvesteerd in nieuwe vaste activa. Die vaste activa kunnen materiële, maar ook financiële - zoals een participatie in een andere onderneming - of immateriële - zoals een octrooi - zijn. Nergens wordt bepaald waar geïnvesteerd moet worden : in België of in het buitenland.

Bovendien moet aan beide voorwaarden voldaan worden. Een onderneming die de tewerkstelling heeft bevorderd door een extra shift in te voeren en geen nieuwe investeringen heeft gedaan, zal geen recht hebben op de tegemoetkoming.

Op basis van een letterlijke lezing van artikel 3 moet de onderneming minstens het bedrag van de tegemoetkoming geïnvesteerd hebben. Deze voorwaarden zijn dus wel strikt.

Deze tegemoetkoming wordt beschouwd als een belastbare winst. Overeenkomstig het annualiteitsbeginsel wordt ze belast van zodra de onderneming ervan in kennis is gesteld. De onroerende voorheffing ingekohierd ten laste van de onderneming zal beschouwd worden als een aftrekbare beroepskost. Het gaat dus enkel om een de facto vrijstelling wanneer het bedrag van de onroerende voorheffing overeenkomt met de tegemoetkoming. Zo niet zal het slechts neerkomen op een vermindering.

De heer Jacques Laverge : Ik heb een viertal vragen. De soort tewerkstelling wordt nergens bepaald. Kunnen in grensstreken dan ook Franse, Nederlandse of Waalse werknemers tewerkgesteld worden ? Welke rol kan de interim-arbeid hierin spelen ? Er moet namelijk een RSZ-atteest afgeleverd worden. Klopt het dat het begrip vaste activa

zo gedefinieerd is dat zowel financiële activa, octrooien als externe investeringen toepasbaar zijn voor het decreet ? De winstbelasting is retroactief. Komt dit de facto niet neer op een fiscale belasting ?

De heer Yves Verdingh : Het begrip tewerkstelling in het Vlaams Gewest moet beter omschreven worden. Voor zover ik weet zegt het gemeen recht daar niets over. Twee opvattingen kunnen verdedigd worden. Men kan kijken naar de personen die het merendeel van hun arbeidstijd in het Vlaams Gewest doorbrengen. Zo voldoet een onderneming die in het buitenland gevestigd is aan de voorwaarde als ze vertegenwoordigers aanwerft om in Vlaanderen te werken. Uiteraard moet deze onderneming in het Vlaamse landsgedeelte dan wel een onroerend goed bezitten. Ofwel kijkt men naar de personen die ingeschreven zijn op de loonlijst van een onderneming die in Vlaanderen gevestigd is. Dat is wel gevaarlijk. Het kan leiden tot fiscale planning bij ondernemingen die in Vlaanderen en Wallonië een vestiging hebben. Dan wordt het namelijk mogelijk veel personeelsleden in de vestiging in Vlaanderen in te schrijven maar ze de facto tewerk blijven stellen in het andere gewest.

Interimarbeiders zijn ingeschreven bij het interimkantoor. Die zullen niet vallen onder de definitie van be- of verwerkende nijverheid. Ondernemingen die vaak een beroep doen op interimkrachten zullen dus niet voldoen aan de tewerkstellingsvoorwaarde.

De vaste activa kunnen materieel, immaterieel of financieel zijn. Volgens de letter van het decreet voldoet een onderneming die als enige investering een participatie heeft genomen in een andere onderneming aan de investeringsvoorwaarde.

De onroerende voorheffing met betrekking tot het aanslagjaar 1998 wordt in 1998 ingekohierd. Het is op dat moment een aftrekbare kost. De tegemoetkoming is in 1998 belastbaar, want dan zal de onderneming formeel in kennis gesteld worden van de tegemoetkoming.

De heer Carlos Lisabeth : Ik wil meer duidelijkheid over het retroactieve karakter. In het ontwerp worden verschillende jaartallen gebruikt. In 1998 komt er een tegemoetkoming voor feiten die in 1997 plaatsvonden. Dat komt er op neer dat wie toevallig in 1997 investeerde en de werkgelegenheid behield of vermeerderde, een geschenk krijgt. Wie in 1996 investeerde, heeft pech. Door het retroactieve karakter is de maatregel geen stimulans maar een geschenk. Komt de belastbare dienst er

op neer dat men een middelenflow van het Vlaams Gewest naar de federale overheid organiseert ?

Er rijst een probleem voor ondernemers die in 1997 zwaar investeerden, zonder dat daar directe werkgelegenheid aan gekoppeld was. Indien daar pas een jaar later meer werkgelegenheid uit voortvloeit, kunnen zij dan nog een beroep doen op het huidige stelsel ? Er is ook een probleem in verband met de vaste activa. Betekent dit dat een onderneming die in het buitenland investeerde, maar hier de werkgelegenheid behoudt, ook voor deze buitenlandse investering een tegemoetkoming kan krijgen ? Komt er een tegemoetkoming als de investering kleiner is dan de tegemoetkoming ?

De heer Yves Verdingh : Wat het retroactief karakter betreft, zal inderdaad worden nagegaan of de ondernemingen aan de in het ontwerp opgelegde criteria hebben voldaan in 1997. Dat blijkt uit de letterlijke lezing van de tekst van het ontwerp.

De opbrengst van de vennootschapsbelasting gaat naar de federale schatkist. Ook de belasting op de tegemoetkoming gaat naar de federale schatkist. De onroerende voorheffing is daarentegen aftrekbaar en wordt in mindering gebracht van de federale belasting.

Ondernemingen die in 1997 fors investeerden, zonder een grote stijging van de werkgelegenheid, zullen recht hebben op een tegemoetkoming per personeelslid, die echter bescheiden zal zijn.

In verband met de participaties in het buitenland zegt artikel 3, paragraaf 1 dat ondernemingen in vaste activa moeten hebben geïnvesteerd. Waar dat gebeurde, speelt inderdaad geen rol. Dus ook investeringen in het buitenland komen in aanmerking.

Ik wil benadrukken dat de vennootschappen ten minste het bedrag van de tegemoetkoming moeten hebben geïnvesteerd in 1997. Wie in 1998 theoretisch recht heeft op een tegemoetkoming, moet in 1997 alles hebben geïnvesteerd.

De heer Leo Cannaerts : Ik heb een opmerking in verband met het personeel. Artikel 4 laat de Vlaamse regering toe om criteria op te stellen. Kan men putten uit bestaande documenten, bijvoorbeeld RSZ-gegevens, om het decreet toe te passen ? Bij de RSZ-aangifte moet men per vestiging van het bedrijf de werkgelegenheid uitdrukken in het aantal gewerkte dagen.

De heer Yves Verdingh : Dat gebeurt inderdaad per vestiging. Maar bij een bedrijf met een zetel in Antwerpen en met verplaatsbare werven, is het moeilijk om na te gaan waar precies de werven hebben gestaan. Enkel de zetel van de vennootschap wordt aangehaald. De bewijslast rust bij de vennootschap om de tewerkstelling in het Vlaamse Gewest aan te tonen.

De heer Emiel Verrijken : De heer Verdingh geeft een andere definitie aan de bevoegdheid van de Raad van State. Hij zegt dat er geen conflictsituatie is in verband met de belasting die als federale belasting ingekohierd is. Dat kan ons aan het dromen zetten.

Is het denkbaar is dat bijvoorbeeld een diamant-stock die in pand aan de bank wordt gegeven, in aanmerking komt als vaste activa ?

Volgens het Hof van Cassatie kan inzake het zogenaamde septemberdecreet over het taalgebruik in de bedrijven een vennootschap zijn zetel uit Vlaanderen naar Brussel overhevelen. Op die manier ontsnapt het bedrijf aan het decreet. Is het nu denkbaar dat vennootschappen uit Brussel, of zelfs uit Wallonië, naar Vlaanderen komen om fiscale redenen en genieten van bepaalde voordelen in dit gewest ? De meeste moderne vennootschappen zijn immers niet aan een gewest gebonden.

De heer Yves Verdingh : In verband met de bevoegdheidsverdeling op fiscaal vlak is er geen conflict. Er komt geen wijziging in de aanslagvoeten of vrijstellingen van de onroerende voorheffing. Op basis van de huidige financieringswet is er dus geen conflict. In de tekst die ik aan de commissieleden bezorgde, ga ik daar uitgebreid op in (zie bijlage 1). Het Arbitragehof bepaalde in 1993 dat het kadastraal inkomen een federale materie is. Het Vlaams Gewest kan de tarieven wijzigen en vrijstellingen voorzien. Hier wordt evenwel geen wijziging van de wetgeving inzake de onroerende voorheffing voorgesteld, maar wordt een derde-betalermechanisme ingevoerd. Dat heeft dus niets te maken met fiscale bevoegdheden.

Ik wil er ten slotte op wijzen dat vaste activa verschillen van vlottende activa. Vaste activa zijn duurzame investeringen in de onderneming. Dat is een boekhoudkundige omschrijving.

De heer Emiel Verrijken : Vaste activa verschillen van roerend of onroerend goed. Wat gebeurt er wanneer een stock geïmmobiliseerd moet worden omdat deze vijf jaar in pand werd gegeven en moet dienen om kredieten te bekomen ?

De heer Yves Verdingh : Artikel 3, paragraaf 1 heeft het over nieuwe vaste activa. Als de stock boekhoudkundig kan geboekt worden als een investering, is er geen probleem.

De heer Karel De Gucht : Vaste activa zijn toch geen nieuwe investeringen ?

De heer Yves Verdingh : Investerings zijn uitgaven waarvan een toekomstig economisch nut verwacht wordt. Men zal moeten onderzoeken of zulks het geval is in het door u geciteerde voorbeeld.

De heer Karel De Gucht : Als de stock stijgt, stijgt de balans van de vaste activa. Daarom is dat nog geen investering.

De heer Emiel Verrijken : Het pand kan stijgen in waarde. De stock kan een investering zijn.

De heer Emiel Verrijken : Het Hof van Cassatie bepaalde dat bedrijven van Vlaanderen naar Brussel kunnen gaan. Kan de omgekeerde beweging ?

De heer Yves Verdingh : Ik zie geen probleem. Het nut ervan hangt af van de manier waarop men de werkgelegenheid in het Vlaams Gewest omschrijft.

De heer André Denys : De maatregel legt een verbinding tussen een tegemoetkoming en een fiscaal instrument, namelijk de onroerende voorheffing. Is dat fiscaal-technisch een verantwoorde werkwijze ? Bestaan er precedents van deze vermenging ?

Complexe maatregelen sijn vaak niet door tot bij de KMO's. In dit geval worden tewerkstellings- en investeringsvoorwaarden met elkaar verbonden. Vreest u ook niet dat dit te onduidelijk is voor de kleinere bedrijven ?

De heer Yves Verdingh : Mijns inziens is de tekst van het decreet duidelijk. Wel is het zo dat hij vrij strikt is. Er moeten immers in het verleden investeringen zijn gebeurd die minimaal het bedrag van de tegemoetkoming evenaren. Door louter retroactief te werken, laat men de vennootschappen geen keuze meer. Zij krijgen niet de kans alsnog een eventueel tekort aan investeringen aan te vullen. Voorts is er het probleem van de bewijslast. Die is afhankelijk van de definitie van het begrip tewerkstelling in Vlaanderen. Als men dit bijvoorbeeld bepaalt als beroepsactiviteiten die voornamelijk in het Vlaamse gewest worden uitgeoefend, rijst de vraag hoe dit moet worden aangetoond.

De heer Leo Cannaerts : Wat met werknemers die voor de RSZ in Antwerpen zijn ingeschreven, maar een opdracht uitvoeren in Saoedi-Arabië ? Wat met een personeelslid op zakenreis in de Verenigde Staten ? Tellen die arbeidsdagen dan niet mee ?

De heer Yves Verdingh : Het aantal arbeidsuren in het Vlaamse Gewest aantonen is een zware bewijslast. Bovendien is het moeilijk controleerbaar, in het bijzonder in grensstreken. Men zou daarom een andere definitie kunnen hanteren, namelijk : de personeelsleden die op de loonlijst staan van een in Vlaanderen gevestigde onderneming. Dit roept evenwel nieuwe problemen op. Om te beginnen worden hierdoor een groot aantal bedrijven uitgesloten. Verder moet men beseffen dat iemand in een vertakte onderneming wel ergens op een loonlijst kan staan, terwijl hij elders actief is.

Wat de eerste vraag van de heer Denys betreft : aan de onroerende voorheffing wordt niet geraakt. Het is slechts zo dat het bedrag van de tegemoetkoming wordt gelimiteerd tot de werkelijk verschuldigde onroerende voorheffing.

De heer André Denys : De weg van de onroerende voorheffing is dus niet noodzakelijk ? Men kan het bedrag ook gewoon toekennen als subsidie.

De heer Yves Verdingh : Ja, met dien verstande dat de onroerende voorheffing nog op een tweede manier in het spel komt. De betreffende gronden moeten namelijk in het Vlaamse gewest gelegen zijn. Ook dit wijzigt echter niets aan de onroerende voorheffing op zich.

De heer Jos Stassen : Hoe toepasbaar acht u dit decreet ? Vindt u de inspanning die van de bedrijven gevraagd wordt, redelijk in verhouding tot het eenmalige karakter van de tegemoetkoming ? Kent u andere voorbeelden van dit soort eenmalige maatregelen ?

De heer Yves Verdingh : Het is niet zo dat er bijkomende inspanningen worden opgelegd aan de bedrijven. Men kijkt uitsluitend naar het gedrag van de onderneming in het verleden (1997). Dit is iets anders dan het geval waarbij de fiscale vrijstelling wordt gekoppeld aan een nog te leveren inspanning.

Ik ken weinig andere voorbeelden van dergelijke eenmalige maatregelen, aangezien de meeste over een langere termijn gespreid zijn. Men wil immers het gedrag van de ondernemingen beïnvloeden. Een voorbeeld hiervan is het geval van de KB15 aandelen uit het begin van de jaren tachtig.

De heer Didier Ramoudt : In artikel 3, paragraaf 6 van het ontwerp wordt gestipuleerd dat de eigenaar van het desbetreffende onroerende goed het voordeel krijgt en erop belast wordt. Als hij niet de exploitant is, moet hij het vervolgens doorstorten. Wat echter als er geen affiniteit met de huurder bestaat, zoals bijvoorbeeld in het geval van, eventueel buitenlandse, leasing- of zustermaatschappijen. Wordt het voordeel bij doorstorting nogmaals belast ? Zou dit systeem de vervreemding naar het buitenland niet in de hand kunnen werken ?

De heer Yves Verdingh : In de jurisprudentie van het Hof van Cassatie wordt alles wat een bedrijf krijgt, zelfs als het gaat om ongeoorloofde inkomsten, als belastbare winst gezien. Derhalve is het voordeel belastbaar, al wordt dit gecompenseerd doordat het bij doorstorting een aftrekbare kost wordt. Het doorgestorte voordeel is dan weer een belastbare opbrengst voor degene aan wie het wordt doorgestort. De vraag rijst echter : wat moet precies doorgestort worden : de volledige tegemoetkoming of alleen het netto voordeel, dit wil zeggen : de tegemoetkoming min de erop drukken- de belasting ?

De voorzitter : De aftrekbaarheid heeft slechts effect voorzover men winst maakt. Bepaalde vennootschappen maken evenwel geen winst, bijvoorbeeld als ze investeren in onroerende goederen met de bedoeling om later winst te maken. Dreigt de balans dan niet verstoord te worden ?

De heer Yves Verdingh : De kosten zullen in zulke gevallen leiden tot een fiscaal verlies. Dit verlies heeft evenwel een bepaalde waarde. Een fiscaal verlies staat een vennootschap immers toe om in de toekomst winst te maken zonder daarop belastingen te betalen.

De heer Didier Ramoudt : Wat als de eigenaar van een gebouw, dat een zustermaatschappij is zonder personeel, een bedrag behoudt, bijvoorbeeld ten gevolge van slechte cijfers ? Waar blijft dan het dwingend karakter van de regel dat het bedrijf de tegemoetkoming moet doorstorten ?

De heer Yves Verdingh : Als de onderneming de tegemoetkoming niet doorstort, moet de overheid maatregelen kunnen nemen. In de aanvraag van de onderneming zou een contractuele verbintenis kunnen worden opgenomen om het betrokken bedrag door te storten. Een probleem rijst inderdaad als goederen in leasing worden gegeven in het buitenland. Dan zou men naar de tewerkstelling in het buitenland moeten gaan kijken.

De heer Karel De Gucht : U plaatst de verrekening met het federale niveau tegenover de roerende voorheffing en de subsidies. Moet de verrekening niet eerder worden geplaatst tegenover de investeringen die worden afgeschreven zodat het voordeel in de tijd gespreid is ?

Met een medewerker van de minister had ik onlangs een discussie over de belastbare basis voor de onroerende voorheffing. Vallen machines en dergelijke meer onder de onroerende voorheffing of niet ?

Volgens het advies van de Raad van State is het Vlaams Gewest niet bevoegd voor tewerkstelling, tenzij onder meer voor arbeidsbemiddeling en de toepassing van de normen bij de tewerkstelling van buitenlanders. Als tewerkstelling geen Vlaamse bevoegdheid is, in hoeverre kan het decreet dan het begrip tewerkstelling in Vlaanderen definiëren ?

In artikel 3 van het decreet staat dat een bedrijf zich moet engageren dat de "de minimis"regel van de Europese Commissie inzake geringe steun van toepassing is op de tegemoetkoming. Wie veel investeert krijgt dus minder dan wie weinig investeert. Schuilt daar een economische logica achter ?

Ten slotte nog een vraag in verband met leasing : kan het probleem niet opgelost worden door in een contractuele verbintenis een beding ten gunste van een derde in te schrijven ?

De heer Yves Verdingh : Als een vennootschap in 1997 heeft geïnvesteerd, gelden de eerste afschrijvingsannuïteiten met betrekking tot deze investering voor 1997. Als men een tegemoetkoming krijgt, dan zal die onmiddellijk en integraal worden belast. De belasting op de tegemoetkoming zal dus inderdaad verminderd worden met de afschrijving op de in 1997 gedane investering.

De belastbare basis van de onroerende voorheffing is het kadastraal inkomen. Een kadastraal inkomen wordt toegekend aan onroerende goederen en aan materieel en outillering die onroerend zijn van nature of door hun bestemming.

De heer Karel De Gucht : De onroerende voorheffing geldt dus niet voor machines ?

De heer Yves Verdingh : Machines krijgen een afzonderlijk kadastraal inkomen als ze van nature onroerend zijn of door bestemming onroerend zijn geworden.

De heer Karel De Gucht : Maar in bedrijven zijn ze meestal dusdanig verankerd dat ze niet onroerend zijn.

De heer Yves Verdingh : Uw vraag over de tewerkstellingsbevoegdheid van Vlaanderen is pertinent. Mogelijk kan de decreetgever specifiek voor de toepassing van dit decreet de toestemming krijgen om het begrip tewerkstelling te definiëren. Ik heb echter geen pasklaar antwoord. Misschien vindt u in het decreet over de successierechten aanwijzingen.

Voor wat de "de minimis"regel betreft, moet er rekening mee worden gehouden dat retroactief wordt gewerkt ; men gaat na of het maximumbedrag in 1997 overschreden is. Men moet dus niet oppassen met bijkomende investeringen, er wordt immers enkel rekening gehouden met wat reeds geïnvesteerd is.

De heer Karel De Gucht : Het gaat om 1997 ; het jaar is immers zo goed als voorbij. Hoe meer een bedrijf investeert, hoe minder het dus terugkrijgt. Een bedrijf krijgt de onroerende voorheffing niet terug als door de investeringen de "de minimis"-regel is overschreden. Dit is een omgekeerd stimuleringseffect.

De heer Yves Verdingh : Als een onderneming in 1997 veel heeft geïnvesteerd zal ze aan de investeringsvoorwaarden voldoen.

De heer Karel De Gucht : Maar misschien wordt de "de minimis"regel overschreden, waardoor de tegemoetkoming uitgeput is. De "de minimis"regel heeft betrekking op een bedrag van maximaal 100.000 ECU. Als dat bedrag wordt overschreden is er geen geld meer, zelfs als het betrokken bedrijf een expansiebeleid voert waarbij werkgelegenheid wordt gecreëerd.

De heer Yves Verdingh : Als in 1997 de "de minimis"regel is overschreden krijgt een bedrijf inderdaad slechts de tegemoetkoming als het zich verbindt in de toekomst niet meer te investeren

De heer Karel De Gucht : Dat is nog erger.

De voorzitter : Nog een vraag in verband met de "de minimis"regel. Het bedrag van de steun is gekoppeld aan het bedrag van de onroerende voorheffing die verschuldigd is. Is er een verschil met maatregelen waarbij de premie berekend wordt per kop tewerkstelling, los van de onroerende voorheffing ?

De heer Yves Verdingh : Het enige mogelijke verschil is dat er een kadastraal inkomen in Vlaanderen moet zijn.

Wat als de overheid een beding ten gunste van een derde opneemt ? Dat valt onder artikel 4 : modaliteiten. Volgens mij kan dit.

De voorzitter : Ik dank de heer Verdingh voor zijn waardevolle inbreng. Zijn tekst zal aan het verslag worden toegevoegd (Bijlage 1). Voor verdere fiscaal-technische vragen kan hij worden gehoord op 1 december 1997 (zie verder)

PATRONALE EN SYNDICALE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE BETROKKEN SECTOREN

Metaalverwerking

De voorzitter : Wij horen nu de patronale en syndicale vertegenwoordigers van de betrokken sectoren, namelijk metaal, textiel en confectie, hout, chemie en diamant. De vertegenwoordigers van de sector metaal zijn : mevrouw Demol, adjunct-adviseur van Fabrimetal-Vlaanderen ; de heer Vanbuylen, adviseur van ABVV-Metaal ; de heer De Vliegher, adviseur Vlaamse Regionale van de ACLVB ; de heer Nelissen, economist van het ACV-CCMB en de heer Serroyen, adviseur van ACV-nationaal en vertegenwoordiger van LBC-Industrie.

Mevrouw Els Demol, adjunct-adviseur van Fabrimetal-Vlaanderen : Fabrimetal-Vlaanderen groepeerde 650 Vlaamse ondernemingen uit vijf sectoren : non-ferrometalen, metaal- en kunststofproducten, machinebouw, elektrotechniek, elektronica, informatie- en communicatietechnologieën en transportmiddelen. Samen zijn die bedrijven goed voor 157.000 arbeidsplaatsen. Wij exporteren 75 percent van onze omzet.

Fabrimetal-Vlaanderen ijvert al jaren voor een verlaging van de loonkosten. We bepleiten een lineaire loonkostenverlaging als meest effectief middel. Een daling van de loonkosten met 12 percent zou ons op een concurrentiële basis vergelijkbaar met die van de ons omringende landen brengen. Vlaminov komt daar onrechtstreeks aan tegemoet door een poging om de globale kosten voor de ondernemingen te verlagen.

De maatregel is positief, maar toch merken wij een aantal knelpunten. Wij betwijfelen de wenselijkheid en de haalbaarheid van de rechtstreekse koppeling

van deze maatregel aan de individuele onderneming. Een sectoriële benadering of een benadering op gewestelijk niveau zou volgens ons beter zijn. De retroactieve en selectieve koppeling aan de werkgelegenheid zal volgens ons voorbischieten aan het uiteindelijke doel, namelijk werkgelegenheid bevorderen. Omdat Vlaminov gekoppeld wordt aan de tewerkstelling in de individuele ondernemingen is de grens van 100.000 ECU die aangehaald wordt om onder de "de minimis" regel van de Europese Commissie te vallen niet nodig. Daarnaast vinden wij het totale voorziene budget te beperkt. Omdat alle ondernemingen nood hebben aan een verlaging, zijn wij geen voorstander van het onderscheid tussen grote en kleine ondernemingen. Deze maatregel veroorzaakt bovendien een extra administratieve last, dit terwijl overal pogingen worden gedaan de administratieve procedures te verlichten. Kan het niet zo geregeld worden dat de Vlaamse overheid de tegemoetkoming automatisch verleent, zonder aanvraag ? Fabrimetal-Vlaanderen meent dat de Vlaamse overheid verder moet werken aan de verlaging van de loonkosten.

De heer Johan Vanbuylen, adviseur van ABVV-Metaal : Omdat de Metaalcentrale deze maatregel al besproken heeft samen met de Vlaamse vleugel van het ABVV, kunnen wij hier geen ander standpunt innemen. Wij ondersteunen de Vlaminov-regeling maar hebben toch een aantal bedenkingen.

Wij betreuen dat de koppeling aan de tewerkstelling onvoldoende tot uiting komt. Binnen de metaalsector is de uitstoot van arbeid groot. Wij zijn voorstander van arbeidsherverdeling om dit te verhelpen - ik verwijs naar Volkswagen - en vragen dan ook dat het Vlaminov-voordeel zou gekoppeld worden aan inspanningen voor arbeidsherverdeling.

Door deze maatregel te koppelen aan de onroerende voorheffing, zullen vele arbeidsintensieve bedrijven, zoals garages, er slechts in beperkte mate van kunnen genieten. Bovendien vallen de distributieactiviteiten volledig buiten het ontwerp van decreet, terwijl we de voorbije jaren terzake heel wat investeringen hebben gedaan, wat geresulteerd heeft in een belangrijke creatie van arbeidsplaatsen. Het verrast me dat deze politiek niet veilig wordt gesteld.

Ik vraag het Vlaams Parlement jaarlijks een evaluatiemoment in te voeren waarbij de SERV een overzicht maakt over de stand van zaken in de verschillende sectoren en subsectoren. Misschien is

het in de toekomst aangewezen het advies van de sociale partners via de sectoriële commissies in te winnen ?

De voorzitter : Het is de Vlaamse regering en niet het Vlaams Parlement die het advies van de SERV vraagt.

De heer Fernand De Vliegheer, adviseur Vlaamse Regionale van de ACLVB, vertegenwoordiger van ACLVB-metaal : Voor de ACLVB is duidelijkheid en rechtlijnigheid voor alle sectoren meer dan aangewezen. We sluiten ons dus aan bij het standpunt van de SERV, die zeker bij de eerste fase van de maatregel eenduidigheid vraagt. In een eerste fase moet de maatregel gelden voor de bewerkende of verwerkende nijverheid, inbegrepen de bouw en het transport, en voor laaggeschoolden.

De heer Guido Nelissen, econoom van het ACV-CCMB : Het standpunt van het ACV zal vertolkt worden door de heer Serroyen. Toch wil ik een aantal kanttekeningen maken die specifiek van toepassing zijn voor de metaalnijverheid.

Vanaf 1991 en dat gedurende een periode van drie jaar was er een negatieve industriële productie in de metaalsector. Dit had zich niet meer voorgedaan sedert de jaren dertig, zelfs niet tijdens de oliecrisis. Het was dus de zwaarste naoorlogse crisis. In de eerste helft van de jaren negentig gingen dan ook 30.000 jobs verloren.

In 1995 kent de economische conjunctuur een opleving die zich echter niet heeft doorgezet in 1996. In 1995 was er ook een lichte heropleving van de werkgelegenheid. Voor een stabilisering van de werkgelegenheid is echter een groei van 2,5 tot 3 percent noodzakelijk.

Tussen 1974 en 1982 ging een vierde van de banen verloren. In de jaren negentig was het verlies iets minder dramatisch. Bij een normale conjuncturele evolutie gaan ongeveer 5000 jobs per jaar verloren. Door herstructureringen werden in 1996 11.000 jobs afgeschaft, voornamelijk in Wallonië. De herstructurering van 1997 treft voornamelijk Vlaanderen, tot nu toe zijn er 10.000 jobs verloren gegaan.

Wat mij hierbij stoort, is dat er nu nog altijd zware herstructureringen gebeuren, ondanks het feit dat een aantal oorzaken minder acuut geworden zijn : de rente is versoepeld ; de sterke munt is getemperd ; de conjuncturele inzinking is afgezwakt ; de effecten van de Europese eenmaking wegen minder zwaar. Toch komt er geen kentering van de

daling van de werkgelegenheid, maar zijn er wel financiële resultaten.

In 1994 bedroeg de winst voor de hele sector 21 miljard frank. De andere jaren waren ondermaats. Uit de evolutie van het materiële vaste activa tussen 1992 en 1995 blijkt dat er in die periode in de sector gedesinvesteerd werd. De personeelskosten in de toegevoegde waarde dalen. Deze daling heeft te maken met de matigingsinspanningen.

De loonkostenverlaging heeft voor ons een dubbele doelstelling. Ze moet de onderkant van de arbeidsmarkt stimuleren : de laaggeschoolden aan het werk helpen en zwartwerk witwassen. We denken dat dit voornamelijk kan gerealiseerd worden via tewerkstellingsmaatregelen. De afbouw van de loonhandicap is echter even belangrijk omdat 70 percent van de productie geëxporteerd wordt. Onze indirecte kosten liggen hoger dan in het buitenland. Na de monetaire eenmaking zullen we op Europees vlak moeten komen tot een nivellering van de lonen en de loonkostverschillen, die niet verantwoord worden door een verschil in productiviteit. We hebben de keuze tussen het verdwijnen van een aantal jobs of de aanpassing van onze loonkostenstructuur. We hopen sterk op het laatste.

Als we geconfronteerd worden met looninleveringen, al dan niet gecombineerd met een vraag naar meer flexibiliteit, zijn de oplossingen die de vakbonden aanbieden niet altijd even correct. Men tracht dit immers altijd te omzeilen door bijvoorbeeld de voordelen van een eindejaarspremie om te zetten in een groepsverzekering - die betaald wordt door de gemeenschap. Bij de combinatie van inleveringen en arbeidstijdverlenging moeten er meer mensen afvloeien.

Wij zijn geen voorstander van de voorstellen van CVP en SP om de Maribelmaatregelen en de loonmatiging te integreren. Loonmatiging moet niet vermengd worden met de steun aan de onderkant van de arbeidsmarkt. We hebben echter geen problemen met Vlaminov.

Wel stellen we een aantal principes bij loonmatiging voorop. Elke maatregel in verband met loonkostenverlaging moet eenvoudig en transparant zijn. Dit is nu wel het geval maar dit komt bovenop een heel aantal andere maatregelen. De maatregel zou best lineair en per kop zijn : de lagere lonen krijgen dan een relatief grotere toelage en ook de arbeidsintensieve sectoren genieten relatief meer steun.

Loonmatiging moet gekoppeld worden aan werkgelegenheid. Dit kan door arbeidstijdverkorting of door verplichte investering : de vermindering van de onroerende voorheffing kan eventueel met een vrije reserve en een gespreide taxatie, op voorwaarde dat de voordelen hiervan integraal geïnvesteerd worden. Maar dit is een federale bevoegdheid.

De koppeling aan de werkgelegenheid biedt ook een aantal moeilijkheden. Men wil enkel steun geven aan bedrijven waar de werkgelegenheid toeneemt, dus in een situatie van hoogconjunctuur. Dit wil zeggen dat men de steun afbouwt bij het instorten van de conjunctuur. Dit is een pervers effect van de koppeling tussen aanwerven en steun krijgen.

Er is ook iets schizofreens aan de verlaging van de onroerende voorheffing. De oorspronkelijke discussie ging immers over de verlaging van de arbeidskosten, het eindresultaat is echter de verlaging van de kapitaalskosten. Daarin schuilt de dubbelzinnigheid van het ontwerp.

Zou het niet eenvoudiger geweest zijn om te werken met een stelsel van premies ?

De heer André Denys : Vertegenwoordigt de heer Serroyen dezelfde organisatie als de heer Nelissen ?

De voorzitter : De heer Nelissen vertegenwoordigt hier de Christelijke Centrale van de Metaalbewerkers. De heer Serroyen is een adviseur van ACV-nationaal.

De heer Chris Serroyen, adviseur van ACV-Nationaal : Voor intersectorale materies proberen we, via overleg met alle beroepscentrales, tot gemeenschappelijke standpunten te komen. De diverse beroepscentrales hebben er dan ook voor geopteerd om hier één geluid te laten horen vanuit werknemershoek.

De textielsector heeft ervoor geopteerd hier vertegenwoordigd te worden door de heer Blomme. Voor de andere sectoren breng ik telkens het standpunt van het geheel van het ACV en van de betrokken beroepscentrale. Het ACV was geen vragende partij voor deze maatregel. We hebben een andere visie op loonkostenverlaging. Wij opteren namelijk voor een verlaging van de werkgeversbijdragen. Sommigen beschouwen het als een nadeel dat dit federaal moet opgelost worden. Dit kan echter ook een voordeel zijn omdat het de koppeling met loonvorming, arbeidsherverdeling

en alternatieve financiering vergemakkelijkt. We hebben nu al een lappendeken van loonkostentegemoetkomingen. Deze maatregel is op zich vrij eenvoudig, maar hij maakt het geheel opnieuw complexer. We hebben ook heel wat twijfels over de doelmatigheid van deze maatregel. Vlaanderen zal daarmee niet opklimmen op de internationale rankings voor investeerders. Men kan het hooguit vergelijken met de radioberichten voor chauffeurs die 's morgens in de file staan. Ze helpen het probleem niet oplossen, maar ze geven aan de chauffeurs de indruk dat iemand met hen bezig is. We willen Vlaminov hiermee niet ridiculiseren. Anders zouden we deze maatregel niet mee onderschreven hebben. Integendeel, als deze maatregel al een meerwaarde heeft, dan is het de signaalfunctie naar de ondernemingen.

Precies daarom vinden we de uitvoering van deze maatregel wenselijk en wel op korte termijn, precies wegens de signaalfunctie ervan. Hij vormt bovendien ook een onderdeel van het Vesocakkoord en het akkoord tussen de Vlaamse sociale partners van vorige maandag. De uitvoering is ook wenselijk omdat er koppelingen zijn gemaakt waar we volledig achter staan : met de werkgelegenheid, met de investeringen in de bedrijven en met extra aandacht voor laaggeschoolden. We beschouwen dit wel als een overgangsmaatregel in afwachting van een meer ambitieus federaal beleid.

We menen dat de uitbreiding van deze maatregel bespreekbaar is, indien ze selectief is. Het moet dan gaan over sectoren die geconfronteerd zijn met acute en zeer specifieke transitieproblemen die het gevolg zijn van een overheidsoptreden dat het Vlaamse niveau overschrijdt. Ik denk daarbij aan het bouwbedrijf waar de BTW-tarieven zullen opgetrokken worden of aan het goederenvervoer op de weg dat vanaf 1 januari 1998 geconfronteerd wordt met de liberalisering van de 'cabotage'. De uitbreiding moet dus een tijdelijke overgangsmaatregel zijn.

Als er aan een uitbreiding wordt gedacht, dan mag dit geen grote budgettaire gevolgen hebben. Vlaminov is een onderdeel van een ruimere korf van maatregelen ter versterking van de werkgelegenheid. Dit mag niet tot gevolg hebben dat er geen beleidsruimte zou zijn voor maatregelen waarvan de doelmatigheid minder betwist wordt.

We pleiten ervoor om snel te beslissen. Er wordt rechtszekerheid gevraagd, zodat men weet waaraan men toe is. Vandaar dat we het geen goed idee vinden om het bedrag zodanig op te trekken, dat de instemming van de Europese commissie nood-

zakelijk is. Dat zou de beslissing alleen maar uitstellen.

De sociale partners hadden niet de gelegenheid om zich uit te spreken over de koppeling aan de investering in vaste activa, zoals na het advies van de Raad van State werd bepaald. Deze koppeling is zeker te verdedigen, maar ze mag de financiële vaste activa niet omvatten. Al te vaak zien we dat bedrijven hun bedrijfsresultaten extern beleggen in plaats van te investeren in het bedrijf zelf. Er is het voorbeeld van een bedrijf uit Duffel dat in opdracht van het hoofdbestuur geen enkele investering in het eigen bedrijf meer doet, maar buitenlandse bedrijven overneemt. Het zou verkeerd zijn om bedrijven aan te zetten passieve beleggingen door te voeren.

Er is nood aan een correcte budgettaire inschatting van de kosten van de maatregel. De maatregel heeft immers al verschillende metamorfosen ondergaan, maar telkens schommelden de geraamde kosten tussen de 1,4 en 1,5 miljard frank. Daarom is een correcte raming van de kosten noodzakelijk. Anders dreigen we de kosten te onderschatten, met nefaste gevolgen voor andere noodzakelijk maatregelen in de toekomst. Of de kost wordt overschat en dan gaat deze maatregel ten koste van andere werkgelegenheidsmaatregelen die we nu zouden kunnen nemen.

Het is absoluut nodig om de werknemers te betrekken bij de manier waarop de voordelen van Vlaminov worden besteed. Federale maatregelen worden in de sociale balans opgenomen.

Zo kan men controleren of de voordelen ook worden gebruikt ten bate van het bedrijf en de werkgelegenheid. Met de federale regering moet verder overleg worden gepleegd om de effecten van Vlaminov op te nemen in de sociale balans.

Tenslotte is het nuttig om onmiddellijk een instrument uit te werken voor de evaluatie van deze maatregel. In het Programma van Leuven werd krachtig gepleit voor een rapportering van de werkgelegenheidseffecten van de diverse maatregelen. Vlaminov zou een eerste gelegenheid daarvoor kunnen zijn.

De heer Jacques Laverge : Mevrouw Demol zegt dat het om een zeer laag bedrag gaat. Aangezien de maatregel *rétroactief* is en de werkgelegenheid in haar sector ongunstig evolueert zouden wellicht weinig bedrijven voor de maatregel in aanmerking komen. Klopt dat ?

De heer Serroyen pleitte voor meer aandacht voor bedrijven in een overgangsfase. Is dat niet in tegenspraak met de doelstellingen van Vlaminov, dat toch de groei van gezonde bedrijven wil stimuleren ?

Mevrouw Els Demol : De werkgelegenheid in de sector neemt af, maar dat is niet zo bij alle ondernemingen. Sommige ondernemingen investeren wel en behouden hun werkgelegenheid. Zij komen dus wel in aanmerking voor de maatregel. Er zijn in de sector immers nog groeisectoren, zoals elektronica of telecommunicatie.

De heer Chris Serroyen : Ik zie geen tegenspraak. De doelsectoren van Vlaminov zijn de bewerkende en verwerkende nijverheid. Welnu die zijn voortdurend in een overgangsfase, door het omschakelen van een industriële economie naar een diensten-economie. Ook de bouwsector en het goederenvervoer verkeren door de federale respectievelijk Europese regelgeving in een overgangsfase. Daarom moeten we hen ertoe aanzetten te proberen dit te overbruggen, zonder de werkgelegenheid van laaggeschoolden op te offeren.

De heer Jacques Laverge : We spreken nu over een maatregel voor één jaar. Op problemen in de toekomst heeft dit dus geen effect. Waarom dringt mevrouw Demol zo fel aan om de maatregel sectoraal toe te passen ?

Mevrouw Els Demol : Een sectorale regeling maakt het voor de bedrijven eenvoudiger : een bedrijf dat in 1996 investeerde, maar niet in 1997 kan niet van de maatregel genieten. Wij opteren voor een lineaire maatregel, zodat de bedrijven niet alles zelf moeten uitzoeken.

De heer André Denys : Ik wil niet ingaan op de discussie over de koppeling van Vlaminov aan strengere werkgelegenheidsmaatregelen. Wat de doelstelling van de maatregel betreft, zou ik van mevrouw Demol willen weten of deze maatregel ertoe bijdraagt de loonhandicap van onze bedrijven te verminderen. Fabrimetal pleitte in dat verband voor een verlaging van de lasten in plaats van subsidies. Het gaat hier echter om een subsidie-maatregel, geen lastenverlaging. Zou een lastenverlaging van de federale overheid, die zou worden versterkt door een complementaire maatregelen van de Vlaamse overheid, niet beter zijn ? Is de maatregel nu geen maat voor niets ? Het gaat nu eerder om kapitaalsintensivering dan wel om maatregelen om de loonhandicap weg te werken.

Mevrouw Els Demol : Een lineaire maatregel van de federale overheid is altijd meegenomen.

De heer André Denys : Zouden we de extra ruimte op de begroting niet beter op een andere manier gebruiken ?

Mevrouw Els Demol : Het geeft het belangrijke signaal aan de ondernemers in Vlaanderen dat de Vlaamse overheid zich om hun positie bekommert. Bovendien maakt het de federale regering ook duidelijk hoe moeilijk het voor Vlaanderen is om iets te doen op dit terrein.

De heer André Denys : Ik wil het hebben over de doeltreffendheid van de maatregel. Zal de loonhandicap verminderen door deze maatregel ?

Mevrouw Els Demol : Een algemene maatregel is altijd doeltreffend. Een complementaire maatregel is soms moeilijk voor bedrijven.

De heer André Denys : Met een complementaire maatregel bedoel ik dat wij geld uit trekken om de voordelen van een federale maatregelen te versterken.

Mevrouw Els Demol : Daar zit iets in.

De heer Jos Stassen : Mevrouw Demol pleit er voor om meer dan 100.000 ecu uit te trekken. Dat betekent dat we de maatregelen moeten melden bij de Europese Unie en leidt dus tot uitstel van deze maatregel. Klopt dat ? Mevrouw Demol pleit voor een automatische toepassing van de maatregel. De bewijslast ligt nu bij de bedrijven. Hoe moet dat concreet verlopen ?

Waarom pleit de heer Serroyen nog voor een evaluatie van deze maatregel ? Het siert hem dat hij de maatregel blijft verdedigen. Uiteindelijk gaat het om een retroactieve maatregel, die alleen maar een symbolische waarde heeft. De doelstellingen van de sociale partners worden toch niet bereikt en dus is een evaluatie eigenlijk niet nodig. Is het dan niet eerlijker om te zeggen dat de maatregel het gevolg is van een akkoord tussen de sociale partners ?

Mevrouw Els Demol : Wij pleiten niet voor aanmelding bij de EU. Wel lijkt de betreffende clausule volgens onze deskundigen niet van toepassing op deze maatregelen. Wat de automatische toepassing aangaat, volgens het ontwerp van decreet wordt er gecontroleerd of een bedrijf in aanmerking komt. Deze controle kan men wellicht eerder uitvoeren, als men vooraf de criteria bekend maakt. Trouwens

de overheid heeft de nodige gegevens om zelf uit te maken of een bedrijf in aanmerking komt.

De heer Jos Stassen : Eigenlijk kunnen we dus nu al berekenen hoeveel aan de bedrijven zal toegekend worden en hoeveel één en ander de overheid dus zal kosten. Kan Fabrimetal die berekeningen niet zelf uitvoeren ?

Mevrouw Els Demol : Dat is voor ons erg moeilijk, maar de overheid kan bijvoorbeeld de RSZ-gegevens gebruiken.

Voorts zijn wij van mening dat een lineaire maatregel de voorkeur verdient, opdat zoveel mogelijk bedrijven van de maatregel zouden kunnen genieten.

De heer Jos Stassen : De werkgevers pleiten voor meer geld. Aan welk bedrag denkt u concreet met betrekking tot de begroting voor 1998 ?

Mevrouw Els Demol : Ik kan geen concreet bedrag noemen, maar het bedrag is, gezien de verdeling over de verschillende sectoren, relatief laag.

De voorzitter : Aan de heer Serroyen werd gevraagd of een evaluatie nodig is.

De heer Chris Serroyen : Ik heb zelf niet gezegd dat Vlaminov alleen maar een symbolische waarde heeft. Vlaminov is een symbool voor de Vlaamse regering ten overstaan van de federale. Ten aanzien van de bedrijven zou ik veeleer spreken van een signaalfunctie. Men wil een vertrouwenwekkend beleid voeren. Evaluatie is nodig en dit niet alleen omdat wij het programma van Leuven mee ondertekend hebben. Men moet immers nagaan welke bestemming de bedrijven geven aan de extra-bonus. De werknemers moeten dit op microniveau kunnen evalueren, maar er is evenzeer behoefte aan een evaluatie op macroniveau. Bovendien kan een evaluatie interessante informatie opleveren, bijvoorbeeld met betrekking tot het aantal tewerkgestelde laaggeschoolde, langdurige werklozen.

De heer Jos Stassen : U pleit dus niet voor een evaluatie per sector ?

De heer Chris Serroyen : De beide moeten. Dit wil zeggen : ik vind dat een toetsing door de sectorale commissies ook wenselijk is.

De heer Paul Deprez : Wanneer mevrouw Demol sprak over de wenselijkheid van een algemene benadering, had zij het dan over deze specifieke

maatregel of over andere ? Hoe ziet zij dit concreet ?

Mevrouw Els Demol : Het gaat wel degelijk over deze specifieke maatregel. Er wordt ten onrechte gevraagd dat de individuele ondernemingen geïnvesteerd hebben. Men zou de sector als geheel moeten nemen.

De heer Paul Deprez : U bedoelt dat men bij het onderzoek van de voorwaarden de sector in zijn totaliteit moet benaderen, terwijl men vervolgens de tegemoetkoming aan de individuele bedrijven moet toekennen, onafhankelijk van het feit of zij al dan niet op zich aan de voorwaarden voldoen ?

Mevrouw Els Demol : Ja.

De heer Karel De Gucht : De heer Nelissen lijkt het hiermee niet eens te zijn. Waarom ? Kan hij tevens uitleggen waarom hij deze maatregel voldoende transparant en eenvoudig vindt ? Klopt het dat de administratieve kosten niet toenemen ? Heb ik het juist begrepen dat zijns inziens niet de loonkosten maar de kapitaalkosten van de bedrijven zullen verminderen ? Dit is een probleem, want vele bedrijven maken deel uit van supranationale groepen, waarin de competitiviteit van de diverse eenheden vergeleken wordt per categorie. Zo wordt ook het beeld van de loonkosten apart vergeleken. Dit zal er dus niet op verbeteren.

De heer Serroyen stelt dat het ACV geen vragende partij is ten aanzien van deze maatregel. Wie dan wel ?

De heer Guido Nelissen : Wij begrijpen de houding van Fabrimetal niet, omdat zij de mogelijkheid scheppen dat de hele sector uit de boot valt. Zo is ten opzichte van vorig jaar de werkgelegenheid in de sector gedaald. Ten aanzien van die voorwaarde komt men dus al in moeilijkheden.

Wij vinden deze maatregel relatief duidelijk. Andere circulerende plannen zijn veel moeilijker, zoals bijvoorbeeld de verbinding van Maribel met een maatregel ter verlaging van de loonkosten. De nieuwe administratieve verplichtingen zijn vrij beperkt.

De verschuiving die in onze economie optreedt, moet tegemoet getreden worden met maatregelen ter bevordering van arbeidsintensieve groei en verlaging van de loonkosten. Deze maatregel is weliswaar verbonden met de werkgelegenheid, maar maakt in de eerste plaats de kosten van machines goedkoper.

De heer Karel De Gucht : Wanneer de verschillende eenheden binnen een groep van bedrijven vergeleken worden, gaat men uit van de financiële rapportering. Hierin wordt een strikt onderscheid gemaakt tussen kapitaal- en loonkosten. De raden van bestuur zullen dus vernemen dat met betrekking tot deze laatste geen verbetering optreedt.

De heer Chris Serroyen : Wij zijn hiervoor geen vragende partij omdat wij een andere agenda hebben, die een hele reeks voorstellen bevat, die zich allen binnen de Vlaamse bevoegdheden situeren. In afwachting van een substantiële maatregel vanwege de federale regering, waarop iedereen zit te wachten, kan dit initiatief alvast geen kwaad. Het geeft een signaal op korte termijn.

De heer Karel De Gucht : Als u de maatregel niet per se wil, wie dan wel ?

De heer Chris Serroyen : De regering heeft ze in VESOC voorgesteld.

De voorzitter : Misschien moet de vraag worden gesteld aan de onderhandelaars op het Vesoc-overleg, waar het akkoord is tot stand gekomen.

De heer Karel De Gucht : De heer Serroyen heeft op die vraag al geantwoord. Het is de regering die de maatregel wil.

De heer Chris Serroyen : Inmiddels is een kaderakkoord tot stand gekomen met de sociale partners, waarvan de maatregel deel uitmaakt. De sociale partners wensen dat akkoord te honoreren.

De heer Karel De Gucht : U zegt geen vragende partij te zijn voor de maatregel. Het is de Vlaamse regering die vragende partij is.

De heer Chris Serroyen : Samen met de sociale partners.

De heer Karel De Gucht : U bent geen vragende partij ; u gaat enkel akkoord omdat het past in een totaalpakket.

De heer Herman Candries : De aard en inhoud van arbeid en de structuren van bedrijfseenheden veranderen. Er is steeds meer nood aan samenwerkingsvormen. Door de samenwerking worden activiteiten verplaatst van het ene bedrijf naar het andere. Daarbij zijn ook verschuivingen buiten de sector mogelijk, zoals bijvoorbeeld een verschuiving van activiteiten van Fabrimetal naar de dienstensector. Hoewel we een bedrijf niet zien groeien, kan het toch bijdragen tot een groei van de

werkgelegenheid buiten de eigen grenzen. Hoe ziet u deze evolutie in het licht van de voorliggende werkgelegenheidsmaatregelen ?

De voorzitter : De Vlaminov-maatregel richt zich naar het effect binnen de ondernemingen.

Mevrouw Els Demol : Ik zie het effect niet onmiddellijk. Als in onze sector in zijn geheel de werkgelegenheid achteruit gaat, wil dat niet noodzakelijk zeggen dat er banen verdwijnen. Soms verschuiven banen naar andere activiteiten binnen dezelfde sector. We keuren de Vlaminov-maatregel niet af, maar er zijn knelpunten.

De heer Chris Serroyen : Doordat rekening wordt gehouden met de toename van werkgelegenheid binnen een bedrijf, ontstaat frustratie bij bedrijven die aan outsourcing doen. Als de banen binnen dezelfde sector blijven is er geen enkel probleem.

Wil de commissie andere outsourcing stimuleren ? Het zou verkeerd zijn om enkel aan outsourcing te doen vanwege de loonkosten. Overigens, tegenover de gefrustreerde bedrijven staan de bedrijven die door fusie of overname uitbreiden. Bij het opsporen van de werkgelegenheidsevolutie bestaat het probleem dat sommige bedrijven enkel een gunstige evolutie vertonen in de statistieken, terwijl ze toch bonussen voor de creatie van bijkomende werkgelegenheid in de wacht slepen.

De heer Jos Stassen : Het decreet is een koppeling van werkgelegenheid, investeringen en doelgroepenbeleid. Bij de aanwerving van laaggeschoolde langdurig werklozen wordt een extra premie van 5.000 frank betaald. Maakt deze toekenning een verschil uit voor een bedrijf ? Hoe hoog zou de premie moeten zijn om effect te hebben voor een bedrijf ?

Mevrouw Els Demol : Het is onmogelijk om daar een bedrag op te plakken. Het hangt ervan af wat het individu het bedrijf te bieden heeft.

De heer Jos Stassen : Stimuleert de 5.000 frank een bedrijf om een nieuwe werknemer aan te werven ?

Mevrouw Els Demol : Die vraag is niet relevant. De maatregel is immers retroactief.

De heer Jos Stassen : Het is dus niet zinvol dat dit erin staat.

De heer Chris Serroyen : De doelmatigheid van de maatregel kan in vraag worden gesteld. Om werkgevers over de brug te krijgen moet er meer gebeuren. Er moet ook een beroep worden gedaan op

ander instrumenten ; federaal kan de RSZ-bijdrage ingezet worden, in Vlaanderen kan de bijzondere tegemoetkoming voor moeilijk te plaatsen werklozen heringevoerd worden.

De heer André Denys : Als voltijdse werknemers overschakelen op een halftijdse werkregeling wordt een premie ter beschikking gesteld van 5.000 frank per maand. Zou eenzelfde premie niet zinvol zijn voor werklozen die halftijds aan de slag gaan ? Is dit voorstel al besproken ?

De heer Chris Serroyen : Bij het Vlaams akkoord dat vorige maandag tussen de sociale partners werd bereikt is de tweede hefboom gewijd aan aanmoedigingspremies. Aan de aanmaning van werklozen om halftijds te gaan werken is al gedacht. De werklozen worden reeds gestimuleerd via de federale inkomensgarantie.

De heer Karel De Gucht : De inkomensgarantieregeling is geen stimulans om te gaan werken. De werkloze verdient immers evenveel als hij werkloos blijft. Vijfduizend frank per maand meer zou wellicht wel een incentive zijn.

De heer André Denys : We kunnen een frank niet tweemaal uitgeven. De budgettaire ruimte kan aangewend worden voor Vlaminov of voor iets anders.

De voorzitter : De vraag kan inderdaad gesteld worden of het verantwoord is het geld voor werkgelegenheidsmaatregelen alleen aan Vlaminov te besteden. Maar we kunnen niet elke concreet voorstel gaan bespreken.

De heer Serroyen pleit voor een correcte budgettaire raming. Wat is de aanleiding van deze bezorgdheid ? Het gaat hier immers over een retroactieve maatregel waarvan de kosten gemakkelijk te berekenen zijn. Dit is één van de voordelen van het invoeren met terugwerkende kracht.

U pleit ook voor het opnemen van deze maatregel in de sociale balans, wat een federale bevoegdheid is. Vlaanderen zou hierin een aantal maatregelen kunnen laten opnemen. Hoe is dit te verzoenen met de teneur van uw uiteenzetting waarin u het overgangskarakter, zelfs de eenmaligheid van deze maatregel benadrukt. Ik zou denken dat enkel structurele en blijvende maatregelen in deze sociale balans moeten opgenomen worden.

De heer Chris Serroyen : Voor Vesoc doet de Vlaamse regering de budgettaire raming. We hebben een aantal vragen bij vroegere ramingen. Aanvankelijk was de maatregel enkel bedoeld voor

bedrijven die winst maakten en later werd dit uitgebreid tot alle bedrijven. Het budget bleef echter hetzelfde. Ook nadien hebben wij geen echt goede budgettaire inschatting gehad. De kosten overschatten of ze onderschatten leidt volgens ons tot ongewenste effecten.

De sociale balans is inderdaad een federale materie. We horen echter dat de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid overlegt met de gewesten om hieraan een gewestelijk addendum toe te voegen. Er zou ook een voorstel zijn van de Vlaamse regering of de Vlaamse administratie om tien maatregelen toe te voegen. Wij zijn geen voorstander van een afzonderlijk Vlaams informatie-instrument, als zo een federale sociale balans bestaat. Informatie op het niveau van het bedrijf is noodzakelijk, ook in verband met tijdelijke maatregelen. De werknemers hebben het recht te weten hoe een bedrijf de voordelen besteed. Het is ook in het belang van het publiek om te kunnen nagaan dat de extra middelen zorgvuldig besteed worden.

De heer Didier Ramoudt : Ik vrees dat de budgettaire raming niet mogelijk zal zijn voor het einde van 1999. De administratie die instaat voor de inning van de onroerende voorheffing heeft, voor de vastlegging van de eerste aanslag anderhalf tot twee jaar nodig. Hiervoor zou men de federale instanties moeten raadplegen.

Textiel en confectie

De voorzitter : De sector textiel en confectie heeft zich namens alle betrokken sectoren laten vertegenwoordigen door de heer Blomme.

De heer Marc Blomme, adviseur Febeltex Vlaanderen : Ik kom hier het standpunt vertolken van de SERV-commissie textiel en confectie. In feite vertegenwoordig ik hier dus twee sectoren, enerzijds textiel en breigoed, anderzijds kleding en confectie.

Tewerkstelling komt in de eerste plaats tot stand in competitieve sectoren. Diverse factoren zijn daarbij bepalend : de kwaliteit van de medewerkers en van het management, de opleiding, de investeringsbereidheid, de marktpolitiek, de productontwikkeling en de beheersing van alle kostenelementen. In de textiel- en confectiesector spelen de loonkosten een belangrijke rol.

De Belgische textiel- en kledingondernemingen hebben in de Europese context hoge loonkosten. Deze kosten zijn hoger dan in de meeste buurlanden. Ze zijn zeker hoger dan in die landen waar de werkelijke concurrentie zich bevindt.

Daarom blijft de textiel- en confectiesector bij de bevoegde federale overheid sterk aandringen op een drastische verlaging van de loonkosten. Dit is een belangrijke voorwaarde om de tewerkstelling in beide sectoren op zijn minst te behouden. Dit mag echter niet ten koste gaan van de sociale zekerheid. Het verlies aan inkomsten moet gecompenseerd worden, onder meer door een beroep te doen op andere financieringsbronnen. Daarnaast zou Vlaanderen de loonkostenverlagende maatregelen kunnen versterken voor de Vlaamse bedrijven.

Vlaminov zal op onrechtstreekse wijze de loonkosten van een bepaalde categorie bedrijven verlagen. Daarom beschouwt de textiel- en kledingsector deze maatregel als een eerste stap in de richting van een algemene en meer significante loonkostenverlagende maatregel voor de Vlaamse bedrijven. Bij de uitbreiding van Vlaminov stelt de textiel- en confectiesector evenwel de volgende voorwaarden. De maximumtegemoetkoming mag niet beperkt blijven tot een bedrag van 100.000 ECU per bedrijf. Dit is immers de facto een discriminatie van de grotere ondernemingen. De loonkostenverlaging moet verleend worden zonder verzwarende van de administratieve formaliteiten. De bedragen van de kortingen per werknemer moeten opgetrokken worden. Ook de bedrijven in onze sector die de tewerkstelling behouden, moeten van de maatregel kunnen blijven genieten. Bovendien is de textiel- en confectiesector geen voorstander van een onderscheid tussen bedrijven louter op basis van het aantal werknemers. De Vlaamse sociale partners uit de textiel- en confectiesector menen ten slotte dat de Vlaamse budgettaire middelen voldoende ruimte bieden om de Vlaminov-maatregel in de komende jaren verder uit te breiden of om een gelijkaardige loonkostenverlagende maatregel uit te werken.

De heer Jacques Laverge : De heer Blomme heeft over het algemeen gesproken over de meest loonintensieve sector, namelijk over de confectie. Tachtig percent van de productie gebeurt echter in landen met lagere loonkosten. Deze sector kan dus niet genieten van de Vlaminov-maatregel. Dit zal er niet toe leiden dat de productie van de confectie zal terugkeren naar Vlaanderen.

De heer Marc Blomme : Dit is in feite een gemeenschappelijk standpunt van twee sectoren. Voor de sector kleding en confectie zal de maatregel minder impact hebben. De productie is grotendeels verhuisd naar de lagelonenlanden. In die ondernemingen waar er nog activiteit is, daalt de tewerkstelling nog steeds. De tewerkstelling zal niet terug-

keren naar Vlaanderen, ook niet in de andere sectoren. Daarvoor zijn de maatregelen onvoldoende. Dit belet niet dat er steunmaatregelen kunnen overwogen worden voor die ondernemingen die een inspanning doen om in België te blijven maar die noodgedwongen tot herstructureringen moeten overgaan.

De heer Jacques Laverge : Zullen veel bedrijven in uw sector van de maatregelen kunnen genieten ?

De heer Marc Blomme : Daar heb ik weinig zicht op. De voorbije jaren was er een constante daling van de tewerkstelling in de sector. Dit jaar is die daling verminderd.

Dat is een globaal beeld voor de hele sector. In bepaalde subsectoren, onder meer in de sector van de technische textiel is er een toename van het personeel.

De voorzitter : Bedoelt u daarmee dat dit geen loonkostenmaatregel is ?

De heer Marc Blomme : Het probleem van de loonkostenhandicap is fundamenteel en structureel. Dat kan niet snel even opgelost worden. Deze maatregel kan een bescheiden bijdrage leveren voor de oplossing van dat probleem.

De voorzitter : Uit uw antwoord maak ik op dat de maatregel niet van toepassing is in de bedrijven waar het loonkostenprobleem zich op de meest pregnante manier stelt.

De heer Marc Blomme : Voor de sector in zijn globaliteit is de impact van de maatregel minimaal, omwille van de daling van de tewerkstelling. Toch kunnen bepaalde ondernemingen nog groeien.

De voorzitter : Is dit een ondernemingsvriendelijke maatregel ?

De heer Marc Blomme : We moeten daar pragmatisch in zijn. Het is een bescheiden maatregel, maar alle beetjes helpen.

De heer Jacques Laverge : In feite komt hij ten goede aan de bedrijven die het vrij goed doen.

De heer Marc Blomme : Dit geldt niet enkel voor de confectiesector. Het gaat om bedrijven die hun tewerkstelling minstens behouden. Dat betekent dat er geen recessie mag zijn inzake tewerkstelling.

De heer Paul Deprez : In de komende jaren zijn er dus voldoende redenen om Vlaminov of een ande-

re loonkostenverlagende maatregel verder te zetten. Hoe kijkt u ertegenaan als de sector volgend jaar zou kunnen genieten van Vlaminov en daarna van een gewijzigde maatregel.

De heer Marc Blomme : De naam is voor ons niet essentieel, wel de impact op de sector. We moeten de loonkostenhandicap overwinnen op de een of andere manier.

De heer Karel De Gucht : De heer Blomme zegt dat vooral het resultaat belangrijk is. Maar er is toch een verband met het middel dat wordt gebruikt ? Waarom is de hoge loonkost in België structureel ?

De heer Marc Blomme : De loonkost is structureel omdat we dat probleem niet op relatief korte termijn kunnen oplossen. Dat probleem deed zich ook voor in het verleden.

De heer Karel De Gucht : U zegt dat de loonkost in België altijd hoger was dan in het buitenland. Maar dat klopt niet.

De heer Marc Blomme : Ik zegde enkel dat de loonkost in België sedert enkele jaren hoog is. Het gaat om een structureel probleem.

Mijn standpunt over het bereikt resultaat en de verhouding tot het gebruikte middel is iets genuanceerder dan de heer De Gucht aangeeft. De benaming van de maatregel heeft weinig belang. Wat telt is de invloed van de maatregel. Veel wegen, hoe verschillend ook, kunnen goed zijn, als ze maar tot resultaat leiden.

De heer André Denys : Sommige sprekers maakten een analyse van de tewerkstellingsmaatregelen. Uw federatie deed dit blijkbaar niet. De heer Blomme zegt dat alles wat helpt, goed is. Is dat juist ? In de regio Waregem is er veel textiel. Veel bedrijven kampen met een loonhandicap. Maar ze importeren arbeidskrachten uit Noord-Frankrijk omdat er hier onvoldoende werknemers bereid zijn in de textielsector te werken. Heeft uw textielfederatie de arbeidsbereidheid onderzocht ? Volgens mij is de oorzaak te zoeken in het te kleine spanningsveld tussen de laagste lonen en de uitkeringen.

De heer Marc Blomme : Alle beetjes helpen om de loonhandicap weg te werken. We hebben wel een uitgesproken mening. Wij willen lineaire maatregelen, over de ondernemingen heen, om de loonkost te verlagen. Als dat via een omweg moet, dan moet dat maar.

In West-Vlaanderen hebben heel wat bedrijven het inderdaad moeilijk om gekwalificeerde werkrachten aan te trekken. De textielsector heeft ook af te rekenen met een slecht imago : men denkt aan stof, vuil en verouderde machines. Wij willen dat verbeteren, maar dat is een werk van lange adem. Dat speelt mee wanneer we arbeidskrachten moeten aantrekken.

De heer Emiel Verrijken : Is er in de confectiesector nog huisarbeid ?

De heer Marc Blomme : In de textielsector is dat niet het geval. In de confectiesector is dat misschien wel zo, maar dan heel minimaal.

De voorzitter : Ik dank de heer Blomme voor zijn bijdrage.

Houtsector

De voorzitter : We horen nu namens de houtsector de heer Chris De Roock, die economisch adviseur is van Febelhout.

De heer Chris De Roock, economisch adviseur Febelhout : Toen minister Van Rompuy op 25 oktober 1995 werd geïnterpelleerd over de toestand in de meubelindustrie en het economisch beleid van de Vlaamse regering, werd de verlaging van de loonkosten als één van de prioriteiten naar voor geschoven. Daarnaast was er sprake van een doelgericht innovatiebeleid en een strategisch vernieuwingsbeleid.

Ook in doelstelling 5 van de Vlaamse werkgelegenheidsconferentie van 15 december 1995, werd gesteld dat met het oog op bijkomende werkgelegenheid het nut en de noodzaak van een vermindering van personeelskosten worden erkend. Deze doelstelling werd kort nadien ook onderschreven door de sociale partners van de houtverwerking in een gezamenlijk memorandum aan minister Van Rompuy.

Marivlam en Vlaminov gingen ten onder aan institutionele moeilijkheden. Nu is er een aangepaste versie van Vlaminov, namelijk Vlaminovin. Wij zijn enigszins teleurgesteld over de concrete uitwerking van het ontwerp van decreet. Het advies van de SERV stelt dat de pragmatische aanpak een aantal beperkingen inhoudt die de initieel beoogde effecten, namelijk het behoud en de bevordering van de werkgelegenheid, kunnen afzwakken.

Dat de modaliteiten in dit ontwerp ons teleurstellen is te wijten aan de eerder aangehaalde institu-

tionele en juridische moeilijkheden. Het siert de Vlaamse regering dat zij desondanks volhoudt. Daarom vragen wij dit ontwerp van decreet zo snel mogelijk goed te keuren, zodat het op 1 januari 1998 van kracht wordt.

Dit is ons standpunt op korte termijn, op langere termijn moet Vlaminovin vervangen worden door twee alternatieven die aansluiten op de oorspronkelijke doelstelling. De federale en gewestregeringen moeten een juridisch kader uitwerken voor een systeem van derde betaler voor de sociale werkgeversbijdrage. Het investeringsvoordeel zou geïntegreerd moeten worden in de Vlaamse expansiewetgeving zodat deze voordelen ook gelden bij behoud van tewerkstelling. Deze twee alternatieven zijn echter niet op korte termijn mogelijk.

De heer André Denys : Ook al kan ik mij niet vinden in de lofbetuigingen van de heer De Roock aan het adres van de Vlaamse regering, toch ben ik het met hem eens : er zijn inderdaad alternatieven. Maar die maatregelen zijn wel op korte termijn mogelijk.

Waarom denkt de heer De Roock dat de alternatieven niet onmiddellijk kunnen ingevoerd worden ?

De heer Chris De Roock : Toon mij een ontwerp van decreet.

De heer Karel De Gucht : Stel dat er een alternatief ontwerp was dat we onmiddellijk kunnen invoeren, zou de heer De Roock dan nog achter het voorliggende ontwerp staan ?

De heer Chris De Roock : Deze vraag vind ik nogal hypothetisch.

De voorzitter : De vraag is misschien hypothetisch, maar waarom zegt u dat deze maatregel op 1 januari van kracht moet zijn ?

De heer Chris De Roock : Aan dit ontwerp werd twee jaar gewerkt, bijgevolg kan ik me niet inbeelden dat er nog voor 31 december 1997 een alternatief voorligt.

De heer Karel De Gucht : Misschien is de reden daarvoor dat dit ontwerp niet als volwaardig beschouwd kan worden. Het botst op enorm veel moeilijkheden.

De voorzitter : Maar waarom moet deze maatregel op 1 januari 1998 in voege treden ?

De heer Chris De Roock : Een alternatief uitwerken zal enige tijd duren en dit ontwerp moet de tussenperiode overbruggen.

De heer Jacques Laverge : De houding van Febel-hout ontgoochelt mij : eigenlijk pakken ze gewoon mee wat er op hen afkomt. De houtsector heeft een moeilijke periode achter de rug. Welke bedrijven zullen er nog in aanmerking komen ?

De heer Chris De Roock : De sector kent een groei van 3 percent, vergelijkbaar met de gemiddelde productiviteitsgroei. De tewerkstelling is constant gebleven, wat mij doet vermoeden dat de helft van de bedrijven in aanmerking zal komen.

De heer Karel De Gucht : Zijn het ook de bedrijven die er nood aan hebben ?

De heer Chris De Roock : De maatregel geldt voor bedrijven waar de tewerkstelling op zijn minst gelijk is gebleven.

De heer Carlos Lisabeth : Eigenlijk zou ik mijn vraag moeten richten tot alle sectoren. Zullen diegenen die nu pleiten voor de goedkeuring van deze maatregel, er ook voor pleiten de maatregel te verlengen, wel wetende dat er heel wat gebreken aan zijn ?

De heer Chris De Roock : Deze maatregel is een overgangsmaatregel, in afwachting van een beter alternatief.

De heer Carlos Lisabeth : De heer De Roock wil dus een beter alternatief en geen verlenging van de huidige maatregel.

De heer Chris De Roock : De beperkingen worden vooral veroorzaakt door institutionele gebreken.

De heer Carlos Lisabeth : Daaraan kunnen wij hier niets verhelpen.

De heer André Denys : We nemen het bedrag op in de begroting voor volgend jaar, de maatregel slaat op een voorbije periode. Waarom moeten we dan op 1 januari 1998 klaar zijn ? We kunnen deze maatregel halfweg 1998 ook nog invoeren ?

De heer Chris De Roock : Daar zijn wellicht fiscale redenen voor, maar ik ben geen fiscaal specialist.

De heer André Denys : Ik kreeg de indruk dat u bang was iets te zullen missen. Dat hoeft niet noodzakelijk zo te zijn als we al een decretale basis hebben.

Chemie

De heer Marc Vandeplas, adviseur van de Scheikundige Industrie Regio Vlaanderen (SIREV) : SIREV staat ondubbelzinnig positief tegenover Vlaminov.

Hoewel de Vlaminov-maatregel voor een kapitaal-intensieve sector als de chemie in Vlaanderen voor sommigen slechts een druppel lijkt op de hete plaat, vinden wij de maatregel een uitstekende stimulans voor de ondernemingen om hun tewerkstelling op peil te houden of te doen toenemen.

De maatregel heeft weliswaar een retroactief karakter, maar de bedrijfsleiders waren al sinds december 1996 op de hoogte van de maatregel. De Vlaamse regering heeft in mei en juni persmededelingen gedaan waarin iedereen op de hoogte werd gesteld van de maatregel. Bedrijfsleiders die aan planning doen hebben er zeker al rekening mee gehouden.

Van de 60.000 werkplaatsen in de Vlaamse chemie-sector gaat een belangrijk multiplicatoreffect uit. Dit leidt tot 200.000 arbeidsplaatsen in Vlaanderen. Voor elke job in de chemiesector bestaan er dus naar schatting drie arbeidsplaatsen buiten de sector.

Dat de financiële tegemoetkoming toegekend wordt als een vermindering van de onroerende voorheffing heeft voor onze sector een meer dan symbolische betekenis. We zijn immers verontrust over de stijging van resultaatsonafhankelijke belastingen zoals de onroerende voorheffing. Het investeringsklimaat wordt daardoor ondermijnd. We juichen dan ook de beslissing toe van de Vlaamse regering om via het Programmadecreet een einde te maken aan de onterechte indexering van het kadastraal inkomen van materieel en outillage en om nieuwe investeringen in materieel en outillage vanaf 1 januari 1998 vrij te stellen van onroerende voorheffing.

Op het ogenblik dat iedereen de mond vol heeft van lastenverlaging, is het goed dat er in plaats van lippendienst echte maatregelen worden genomen. Misschien kunnen betere maatregelen worden genomen, maar Vlaminov heeft een belangrijke signaalfunctie. Het belang daarvan is groot ; de Vlaamse verlaging van de successierechten bijvoorbeeld bracht ook federale initiatieven met zich mee.

De heer Carlos Lisabeth : Houdt de chemiesector in haar planning altijd rekening met persberichten ?

In de pers verschijnen geregeld berichten over allerhande maatregelen. Een serieuze sector als de chemie kan er toch niet altijd rekening mee houden ?

De voorgestelde maatregel heeft zoals is gebleken ook gebreken, ik denk aan de retroactiviteit. Durft u pleiten voor een voortzetting van dezelfde maatregel ?

De heer Marc Vandeplas : Of met geruchten rekening wordt gehouden hangt uiteraard af van bedrijf tot bedrijf. De maatregel heeft in de pers echter een grote weerklank gekregen. Verschillende KMO's hebben me er vragen over gesteld. Er heerste verwondering dat de maatregel niet sneller werd gerealiseerd. Ik ben ervan overtuigd dat een aantal bedrijfsleiders met Vlaminov rekening hebben gehouden bij hun planning.

De maatregel slaat weliswaar op het verleden, maar 1997 is nog niet voorbij. Het is niet te laat om dit jaar nog te investeren. Bedrijfsleiders die op de hoogte waren van de maatregel zullen in de voorbije maanden niet stilgezeten hebben.

Het lijkt een goed idee om de maatregel te verlenen. Natuurlijk staan we open voor eenvoudigere en efficiëntere maatregelen. Als het gaat om lastenverlaging denk ik dat elke bedrijfsleider met open oren zal luisteren.

De voorzitter : Ik neem aan dat tussen de verschillende sectoren onderling enige solidariteit kan bestaan. U heeft de maatregel wellicht vooral vanuit het belang ervan voor uw sector bekeken. Daar doet zich het probleem voor van de stijging van de niet aan arbeid gebonden lasten ; bijvoorbeeld van de indexering van de onroerende lasten. De maatregelen in het Programmadecreet komen tegemoet aan deze nood. Een kapitaalintensieve sector als de uwe heeft weinig baat bij Vlaminov.

De heer Marc Vandeplas : Het klopt dat deze maatregel ons beter op het lijf geschreven is dan Vlaminov. Over de stopzetting van de indexering van het kadastraal inkomen bestond er al lang grote eensgezindheid op het federale niveau.

De voorzitter : Het probleem is dat uw sector niet in koppen aangroeit.

De heer Marc Vandeplas : We zijn niet gelukkig met resultaatsonafhankelijke belastingen.

De heer Karel De Gucht : Voor bestaande investeringen wordt door het Programmadecreet de

indexering van het kadastraal inkomen stopgezet, nieuwe investeringen in materieel en outillage worden vrijgesteld van onroerende voorheffing. Een andere aanpak is mogelijk. De onroerende voorheffing van materieel en outillage zou aan de boekwaarde van materieel en outillage kunnen worden gebonden. Bedrijfseconomisch gezien is dat logischer.

Het stuk tussen de boekwaarde en de werkelijke geïndexeerde aanschafwaarde zou kunnen worden vrijgesteld. Daarvoor zijn wel meer middelen nodig dan wat in het programmadecreet wordt gereserveerd. Die middelen kunnen dan van Vlaminov komen. Op federaal niveau zou een en ander dan kunnen worden verrekend met de vennootschapsbelasting. Zou dit geen goed alternatief zijn ?

De heer Marc Vandeplas : Absoluut. Alleen zijn we dan wel afhankelijk van het federale niveau.

De heer Karel De Gucht : Enkel met de verrekening van de onroerende voorheffing met de vennootschapsbelastingen komen we op federaal terrein.

De heer Jacques Laverge : De chemische sector zou hebben geanticipeerd op het decreet. Misschien hebben ook andere bedrijven dat gedaan. Dit is echter gevaarlijk. Er wordt slechts een beperkt budget voor de maatregel uitgetrokken. Het gevaar bestaat dan ook dat wie van de maatregel gebruik kan maken niet zal kunnen worden uitbetaald.

De heer Marc Vandeplas : Als iedereen van de maatregel op de hoogte is en er gebruik van wenst te maken zullen er dus te weinig middelen zijn ?

De heer Jacques Laverge : Wat zal de impact zijn van de maatregel voor uw sector als er maximaal gebruik van zal worden gemaakt ?

De heer Marc Vandeplas : Ik ben niet op de hoogte van de precieze impact. Het gaat echter om een groot bedrag.

De voorzitter : Zijn er chemiebedrijven waar bijkomende investeringen gepaard gaan met de instandhouding of de toename van werknemers ?

De heer Marc Vandeplas : Met instandhouding van het personeelsbestand alleszins.

De heer Karel De Gucht : Niemand is blijkbaar op de hoogte van de impact van de maatregelen op de eigen sector. Ik vraag me dan ook af hoe de rege-

ring de impact van de maatregel heeft kunnen berekenen. Voor alle sectoren samen wordt slechts 1,4 miljard frank gereserveerd.

De voorzitter : We zullen die vraag volgende week zelf aan de minister kunnen stellen.

De heer André Denys : Ik zou willen peilen naar de echte behoeften van uw sector. Vlaminov gaat immers over arbeidskostenverlaging, terwijl u in de eerste plaats belang schijnt te hechten aan maatregelen met betrekking tot de investeringen en de onroerende voorheffing. In dit verband is het een gemiste kans dat het op stapel staande programma-decreet slechts rekening houdt met de investeringen vanaf 1998. Wie eerder investeerde wordt gediscrimineerd.

De heer Marc Vandeplas : In wezen willen wij bereiken dat we onder dezelfde concurrentievoorwaarden als onze buurlanden kunnen werken. Wij zitten met een loonhandicap en een teveel aan resultaatonafhankelijke belastingen, die de laatste jaren in Vlaanderen exponentieel zijn toegenomen. Voor onze sector zijn in dit verband vooral de onroerende voorheffing en de belasting op de drijfkracht van belang. De voorliggende maatregel gaat in de goede richting zonder ons echt een reddingsboei te bieden.

De voorzitter : Ik dank de heer Vandeplas.

Diamant

De voorzitter : Welke opmerkingen wenst de sector diamant aan deze bespreking toe te voegen ?

Mevrouw Inge Weber, Hoge Raad voor de Diamant, directeur personeel en nijverheid : De directe werkgelegenheid in onze sector schommelt tussen de 11.000 en de 12.000 personeelsleden. Het aantal diamantbewerkers daalde zeer sterk : op dit moment zijn nog 3.135 diamantslijpers actief, wat 49 percent is van het peil van 1980. Veel van hen zijn vijftig plussers ; om meerdere redenen is verjonging nodig. Meer dan 8.000 mensen zijn werkzaam in de diamanthandel. Indirect stelt de sector ten minste 15.000 mensen tewerk. Hierbij gaat het om het bank- en verzekeringswezen, transport en beveiliging.

De sector zet jaarlijks 715 miljard frank om, dit is zo'n 400 miljoen karaat, tegenover slechts 10 miljoen karaat in 1980. Antwerpen beheerst als wereldhandelscentrum 80 percent van de wereldproductie ruwe diamant, 50 percent van de wereldproductie geslepen diamant en 40 percent van de

wereldproductie natuurlijke industriediamant. De totale export van diamant vertegenwoordigt 6,8 percent van de Belgische uitvoer.

Het ambachtelijk karakter van het bewerkingsproces veroorzaakt hoge loonkosten. Het relatieve aandeel daarvan in de productiekosten is hier hoger dan elders en vertoont een stijgende tendens. Wanneer dit aandeel uitstijgt boven de tien percent van de productiekost, is het niet langer rendabel de bewerking hier te laten uitvoeren. De concurrentie met de lageloonlanden is te sterk. Hierom heeft een verschuiving plaats gehad naar grotere volumes en moeilijker te bewerken diamanten, weg van de zogenaamde kleinbranche. Deze verschuiving deed de werkgelegenheid dalen. Automatisering is geen evidente oplossing, aangezien elke ruwe diamant in principe verschillend is. Voor het marktsegment van de fantasiestenen is het zonder meer onmogelijk. Ook in de lageloonlanden neemt inmiddels de vakkennis toe. Onze knowhow dreigt daarentegen door het uitblijven van de verjonging verloren te gaan. Vergeet niet dat het verdwijnen van onze sector nefaste gevolgen zou kunnen hebben voor de positie van Antwerpen als wereldhandelscentrum. Kijk maar naar wat er met Amsterdam is gebeurd na de tweede wereldoorlog.

Deze maatregel is inderdaad een positief signaal : de globale sociale en fiscale druk is te hoog. Maar hij zal geen stimulans betekenen voor bijkomende werkgelegenheid in de diamantsector. De onroerende voorheffing is immers niet zo belangrijk voor onze arbeidsintensieve sector. Er zijn meer doortastende maatregelen nodig om investeringen aan te trekken, bijvoorbeeld met het oog op de automatisering van deelbewerkingen, die de concurrentiekracht van de Belgische diamantnijverheid zou kunnen opkrikken.

Desondanks wil ik ervoor pleiten om het kind niet met het badwater weg te gooien. Ik hoop dat dit een eerste stap in de goede richting is en wil pleiten voor een structurele vorm van lastenverlaging in plaats van een patchwork aan tewerkstellingsmaatregelen, en voor maatregelen om het industrieel draagvlak te versterken voor deze sectoren, die het meest blootgesteld worden aan concurrentie met de lage loonlanden.

De heer André Denys : Ik ben het natuurlijk met u eens. We staan hier echter voor een Vlaamse keuze : waar zullen we de beschikbare budgettaire ruimte aan besteden ? Klopt het dat u meer pleit voor investeringssteun voor het invoeren van nieuwe technologieën dan voor Vlaminov ?

Mevrouw Inge Weber : Dit klopt, naast een algemene loonkostenverlaging.

De heer André Denys : Dat is een federale bevoegdheid. We moeten op dit niveau keuzes maken.

De heer Emiel Verrijken : U zegt dat het slijpen van kleine stenen niet meer in België gebeurt wegens de hoge lonen. Denkt u dat een verbetering van de technologische mogelijkheden een deel van deze markt kan terugbrengen ?

Kan de bewustmaking rond kinderarbeid in de lage loonlanden ook een deel van de activiteiten terug naar België brengen ?

Mevrouw Inge Weber : Door de introductie van nieuwe technologieën die momenteel beschikbaar zijn en in een pre-operationele fase zitten, kan een deel van de markt hier inderdaad opnieuw rendabel werken.

De heer Jacques Laverge : Ik heb de indruk dat uw sector niet veel van deze retroactieve maatregel zal kunnen genieten.

Mevrouw Inge Weber : Dat klopt, onder meer omdat de onroerende voorheffing niet toepasbaar is op onze sector.

De voorzitter : U zegt dat het nodig is dat het patchwork weggewerkt wordt, vergroot deze maatregel dit patchwork nog ?

Mevrouw Inge Weber : Hij voegt een kleurschakering toe.

De voorzitter : Ik wil mevrouw Weber danken voor haar uiteenzetting.

PATRONALE EN SYNDICALE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE NIET-BETROKKEN SECTOREN

Bouw

De heer Marc Dillen, secretaris-generaal van de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) : Ik vertegenwoordig alle uitvoerende bouwbedrijven, met inbegrip van de baggersector en de voltooiingsberoepen zoals schrijnwerkerij. Onze sector telt ongeveer 120.000 werknemers. De werkgelegenheid in onze sector is tussen 1984 en 1994 met 33 percent toegenomen : van 91.000 naar 120.000 werknemers.

Daarmee zijn we één van de weinige sectoren die aan jobcreatie doen. Daarna ging het iets minder goed. In de periode van 1994 tot midden 1996 daalde de werkgelegenheid met 5.000. Gezien de algemene evolutie was dit nog een goede score. Voor 1996 en 1997 hebben we nog geen werkgelegenheidscijfers maar we zien wel een stijging van het aantal vacatures en daaruit veronderstellen we een stijging van de werkgelegenheid. We verwachten in 1998 wel een terugloop door het niet verlengen van de BTW-verlaging en door het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat de gronden schaarser zal maken en de grondprijzen zal doen stijgen. We verwachten dat de laaggeschoolde werknemers hiervan de eerste slachtoffers zullen zijn.

We kunnen moeilijk accepteren dat de bouwsector uitgesloten wordt van de Vlaminov-maatregel. Ook de partijen van de meerderheid zijn overtuigd van het nut van deze maatregel voor onze sector. Op federaal vlak heeft men de Maribel-maatregel ook moeten uitbreiden. De Vlaamse regering legt ook vaak de nadruk op het belang van de intersectorale benadering. Het kan dus niet dat bepaalde sectoren steeds buiten de maatregelen vallen.

De bouwsector kan in belangrijke mate bijdragen tot de inschakeling van risicowerklozen. Dit is trouwens ook bevestigd in onze nieuwe CAO. Van alle vacatures in de bouwsector is slechts veertien percent voorbehouden voor mensen met een scholing van minstens hoger secundair onderwijs. Kwaliteiten als motivatie en manuele vaardigheden tellen veel meer mee. De hoge loonkosten maken inschakeling in de bouw moeilijk. Niet zozeer scholing maar wel oefening is noodzakelijk. Zeker in de inschakelingsperiode moeten de loonkosten beter in verhouding staan tot de productiviteit. Voor aanwervingen is het dus belangrijk dat de loonkostendrempel daalt. Vlaminov omvat extra stimuli voor de aanwerving van risicowerklozen. Deze maatregel is terzake complementair met de huidige CAO voor de bouwsector.

In het SERV-akkoord van 17 november vragen de Vlaamse sociale partners dat Vlaminov uitgebreid zou worden, dus ook van interprofessionele zijde kan men achter onze vraag staan. De bouw kent veel interne concurrentie en is een vrij gesloten sector, maar staat wel in concurrentie met aanleunende sectoren zoals metaal, de houtverwerking, enzovoort. De bouw heeft te kampen met hoge loonkosten en indien wij moeten concurreren met sectoren die wel kunnen genieten van de Vlaminov-maatregel verzwakt dit onze positie. Het niet verlengen van de BTW-maatregel, zeker in de con-

currentie met het doe-het-zelfcircuit en het zwart-werk, heeft hetzelfde effect.

Wat zijn de belemmeringen voor de toepasbaarheid van Vlaminov in de bouwsector ? Onze sector heeft weinig onroerend goed. Onze outillage bestaat uit zaken als torenkranen en betonmolens, en die moeten zo mobiel mogelijk zijn. De grote bedrijven betalen gemiddeld 5,3 miljoen frank aan verkeersbelasting en onroerende voorheffing samen. Voor bedrijven met een verkort schema is dat gemiddeld 171.000 frank, een bedrag dat dan nog hoofdzakelijk de verkeersbelasting betreft. Deze belemmering kan versoepeld worden door de retroactieve maatregelen te vervangen door stimulerende.

We vragen dus dat de maatregel op onze sector van toepassing zou worden wegens de concurrentie met de doe-het-zelfsector, met het informele circuit en met andere sectoren. Verder menen we dat Vlaminov als een overgangsmaatregel moet beschouwd worden : om zijn effectiviteit te verhogen zijn een aantal bijstellingen noodzakelijk.

De heer Carlos Lisabeth : Voor het eerst horen we de vertegenwoordigers van een sector vertellen dat ze een belangrijke bijdrage kunnen leveren tot de tewerkstelling van de laaggeschoolden. De sector behoort echter niet tot de be- en verwerkende nijverheid die van de maatregel kan genieten.

Ik begrijp ook dat de onroerende voorheffing een slecht vehikel is, zeker voor deze sector. Betekent dit dat u pleit voor andere maatregelen die leiden tot een grotere tewerkstelling van laaggeschoolden en die een meer stimulerend karakter hebben dan Vlaminov ?

De heer Marc Dillen : We hebben geen vergelijkende studie gemaakt met andere maatregelen. Deze maatregel heeft een aantal beperkingen maar er zijn gelukkig ook elementen van complementariteit. Dit is een extra stimulans bovenop de CAO om ons te richten op bepaalde doelgroepen. Zo kan met een minimale inspanning van de overheid een maximaal effect worden bereikt. Wellicht zou u van mij willen horen dat er andere en betere maatregelen mogelijk zijn. Dat moet echter in de discussie uitgemaakt worden.

De heer André Denys : Ik kan het standpunt van de heer Dillen begrijpen. Ik zou hem echter willen vragen wat de bouwsector zou verkiezen : een maatregel als Vlaminov of het verstrekken van middelen voor een inkomensverzekering tegen werkloosheid voor kandidaat-bouwers.

De heer Marc Dillen : Dat laatste is een sectorale maatregel die specifiek op onze sector gericht is. De inkomensonzekerheid is het probleem dat de kandidaat-bouwers het meest tegenhoudt. Door een maatregel die daarop gericht is kan de vraag gestimuleerd worden. Hetzelfde geldt voor bijkomende investeringen in de vervoersinfrastructuur. Ik verkies deze directe sectorale maatregelen boven de meer algemene, omdat het effect direct kan berekend worden. Zo zouden we ons kunnen richten op subsectoren die bijna verdwenen zijn, zoals de waterbouw.

De heer Jacques Laverge : U pleit er dus voor om in de club van Vlaminov te raken. Nochtans beseft u dat de ondernemingen in uw sector wegens hun structuur weinig gebruik zullen kunnen maken van de maatregel.

De heer Marc Dillen : Het is ook een principiële kwestie. Het is niet normaal dat we bij een maatregel als Maribel hebben moeten vechten om bij het intersectorale overleg betrokken te worden. We vrezen dat we in de toekomst ook buiten andere maatregelen zullen vallen, als we dit laten gebeuren.

De voorzitter : Aan de ene kant maakt de outillage van uw bedrijven geen deel uit van het kadastraal inkomen en kan uw sector, wegens de vorm van Vlaminov, weinig voordeel halen uit deze maatregel. Anderzijds gaat het hier om een sector die een groot budgettair potentieel heeft als hij onder de maatregel zou vallen : hij bestaat uit vele kleine bedrijven, met veelal laaggeschoolde werknemers, die dus van relatief grote premies zou kunnen genieten. Hebt u er een idee van wat deze maatregel voor de sector zou kunnen opbrengen ?

Blijkbaar hecht u veel belang aan premies voor opleiding en training. Het is eigenaardig dat u Vlaminov beschouwt als complementair aan de CAO in de bouwsector. Deze maatregel is gekoppeld aan het sociaal overleg. Ik zie het sectorale sociaal overleg niet los van het interprofessionele. Als deze behoefte aan training zo groot is, waarom hebt u dan terzake geen maatregelen opgenomen in de sectorale CAO ? Nu rekent u op intersectorale maatregelen.

U zegt dat dit een overgangsmaatregel moet zijn. Waarom ?

De heer Marc Dillen : Onze sector doet veel voor de inschakeling van laaggeschoolden via de CAO bouw. Maar het is niet de rol van de sector om binnen deze risicogroep prioriteiten vast te leggen.

Dat is de taak van de overheid. Vlaminov realiseert dit.

Als we het hebben over een overgangsmaatregel dan bedoelen we daarmee een maatregel die in aanmerking komt voor bijsturing. Het is de bedoeling dat er in de toekomst een grotere stimulerende invloed zou van uitgaan. Als de bedrijven in de bouwsector weten dat ze het volgende jaar wel in aanmerking zullen komen, dan kunnen ze zich daarop afstemmen.

Wij hebben het ruwe materiaal om de kosten te berekenen. Maar die vraag kan u stellen aan elke sector. Dat moet algemeen bekeken worden. Er is geen reden om de bouw uit te sluiten van deze maatregel.

De heer André Denys : U stelt dus dat men, als men dan toch sectorale maatregelen neemt, beter sectorgerichte initiatieven kan nemen.

De heer Marc Dillen : De vraag is aan welke behoefte Vlaanderen prioritair wil voldoen. Investeren in de bouw moeten niet gestimuleerd worden louter om onze sector te plezieren, maar om aan de woningnood te verhelpen en om de Vlaamse concurrentiepositie te vrijwaren.

De voorzitter : Aan het voor de maatregel beschikbare budget kan niet geraakt worden. Het is nodig om keuzes te maken. Ik hoor de verschillende sectoren zeggen dat ze wel van de maatregel willen genieten. Maar we kunnen het geld geen twee keer gebruiken. Wij moeten het beleid sturen en er over stemmen.

Voor ons is het belangrijk om te weten of de bouwsector er bij wil, of we 500 miljoen frank aan Vlaminov moeten besteden of aan bijvoorbeeld waterinfrastructuur. Moet de maatregel al dan niet uitgebreid worden ? Daar moeten wij over oordelen. De heer Dillen pleit voor het ene, in de hoop dat ook het andere er komt. Zo kunnen we geen efficiënt beleid voeren.

De heer Marc Dillen : Langs de aanbodzijde mag men de discriminatie tussen de sectoren niet stimuleren. Dan bestaat het risico de formele ten voordele van de informele werkgelegenheid te verdringen. Langs de vraagzijde moeten we nagaan wat de prioriteiten voor Vlaanderen zijn. Als men zegt dat dit huisvesting is, dan heeft dat in se niet meer met onze sector te maken.

De heer André Denys : Ofwel moeten de maatregelen langs de aanbodzijde voor alle sectoren gelijk

zijn. Ofwel kiezen we voor meer sectorale investeringen. Waar gaat uw voorkeur naar uit ?

De heer Marc Dillen : Er is geen reden om te kiezen. Ik zie niet in waarom de bouwsector uit de boot zou vallen met 1,5 miljard frank voor Vlaminov.

De heer Karel De Gucht : De vraag is of dat budget nog toereikend is als de bouwsector er ook van kan genieten.

De heer Marc Dillen : Het is een principiële zaak. We hadden hetzelfde probleem met Maribel. De EU zegde toen : iedereen of niemand.

Transport

De voorzitter : We horen nu de vertegenwoordigers van de transportsector : mevrouw Hendrickx van de Federatie van Belgische Transporteurs, mevrouw Vancraeynest van de Koninklijke Beroepsvereniging Goederenvervoerders Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de heer Guy Depauw van de Vlaamse Havenvereniging en de heer Frank Van Thillo, adviseur van ABVV-BTB.

Mevrouw Monique Hendrickx, woordvoerder Febetra : Febetra, de nationale vereniging van beroepsgoederenvervoer over de weg, heeft met veel interesse kennis genomen van het ontwerp van decreet. We hebben een aantal bedenkingen. Maar omdat de meeste daarvan deze ochtend ook aan bod kwamen, zal ik er maar kort op ingaan.

De investeringstegemoetkoming is gericht op be- en verwerkende bedrijven. De transportsector is eerder een dienstverlenende sector en valt dus niet in het toepassingsgebied van het decreet. Wij vormen de schakel tussen de producent en de bestemming van de goederen.

Als essentiële dienstverlenende sector worden we eens te meer uitgesloten. Evenmin als de bouwsector konden wij een beroep doen op Maribel, ondanks de internationale concurrentie waaraan zowel de nationale als de internationale transporteurs zijn blootgesteld. Hetzelfde euvel geldt voor de vermindering van de RSZ-bijdragen voor lage lonen : we hebben moeten aandringen op overleg om onze sector alsnog in de tegemoetkoming te laten delen.

Onze sector bevindt zich in een eerder economisch ongunstige concurrentiepositie. In België is de directe loonkost niet zéér hoog, maar vooral de

indirecte loonkosten zijn zeer hoog. Er zijn voldoende studies die dat bewijzen. Uit het rapport van het overlegcomité Wegvervoer van het ministerie van Verkeer en Infrastructuur blijkt dat onze loonkost gemiddeld 3 percent hoger ligt dan die in de ons omringende landen.

De sociale partners van de sector hebben een neutraal onderzoeksbureau, Policy Research Corporation, gevraagd een evaluatie te maken van de sector. In het rapport wordt duidelijk aangetoond dat wij een economische spilfunctie vervullen en een belangrijke bijdrage tot het BNP leveren.

We vinden het daarom jammer dat we niet zijn opgenomen in de lijst van begunstigde sectoren, omdat het ons zeker ten goede zou komen. Ook al is de maatregel niet perfect, we zouden het aanbod niet afslaan al zijn we dan veeleer voorstander van een ernstige, weloverwogen en structurele verlaging van de kosten van de werkgevers. Met ernstig bedoelen wij zoveel als mogelijk, weloverwogen slaat op het feit dat een voordeel dat we vandaag krijgen, morgen niet teniet mag worden gedaan. Ik veronderstel echter dat de voorliggende maatregel daarvan niet verdacht mag worden. Met structureel bedoelen we het volgende : we bevinden ons in een zwakke positie en willen onze concurrentiepositie tegenover onze Europese concurrenten verbeteren. Omdat dit probleem zal blijven bestaan, stellen we voor de maatregel te behouden, eventueel onder een andere vorm.

Wij hebben drie opmerkingen bij het voorliggende ontwerp. Per laaggeschoolde, langdurig werkloze die in dienst wordt genomen, is een supplement van 10.000 frank gepland. Wij stellen voor dat de definitie van laaggeschoolde, langdurig werkloze zou afgelijnd worden op de omschrijving die aan bedoelde begrippen reeds werd gegeven in andere reglementeringen. Daarnaast wensen wij dat de te voorziene administratieve procedure voldoende soepel zal zijn. Bovendien stellen we ons vragen bij de maatregel voor verhuurders van onroerende goederen. Als zij de aanvraagprocedure niet opstarten, zal de huurder die eventueel aan alle voorwaarden voldoet, het kind van de rekening worden. Ten slotte is deze maatregel retro-actief en biedt hij bijgevolg geen stimulans voor extra werkgelegenheid.

Mevrouw Ingrid Vancraeynest, vertegenwoordiger van de Koninklijke Beroepsvereniging Goederenvervoerders Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest : De Vlaamse transportbedrijven sluiten zich volledig aan bij de voorgaande spreker.

Ik wil er echter nog twee opmerkingen aan toevoegen.

Een incentive van de Vlaamse overheid is welkom, want een aantal bedrijven verhuisde onlangs naar Wallonië wegens de lokale subsidies. Een transportbedrijf is niet gebonden aan een plaats, maar de kern van de economisch wereld bevindt zich in Vlaanderen en we willen dit graag zo houden.

Het algemene karakter van de transportsector is aan het veranderen en we zouden zelfs een eenmalige bijdrage appreciëren om deze moeilijke overgangperiode te overbruggen. Het verbaast ons dan ook dat men geen oog heeft gehad voor de belangrijke schakel die de transportsector is in het economische weefsel. Onze ondernemingen doen trouwens meer dan vervoeren. Ze bieden een uitgebreid gamma van logistieke diensten. Deze arbeidsintensieve sector maakt werk van de slogan dat Vlaanderen het logistieke hart van Europa is. Het is belangrijk dat we goede goederen produceren, maar de omringende diensten zijn even belangrijk voor het economisch weefsel.

De al te enge definitie van bewerkende en verwerkende ondernemingen gaat voorbij aan het karakter van de sector en de nieuwe evolutie die van de vervoersector een algemene logistieke sector maakt. We hebben niet alleen fors geïnvesteerd in onze logistieke diensten, maar we hebben ook ons paritair comité uitgebreid met vertegenwoordigers van logistieke bedrijven. Bovendien heeft het sociaal fonds ook al opleidingen georganiseerd die speciaal op de logistieke diensten zijn gericht.

De heer Guy Depauw, adviseur van de Vlaamse Havenvereniging : De Vlaamse Havenvereniging verenigt de particuliere ondernemingen van de vier Vlaamse havens. Het ontwerp van decreet staat bedrijven en dan vooral KMO's een verlaging van de onroerende voorheffing toe afhankelijk van hun investeringen en de evolutie van de werkgelegenheid, vooral die van laaggeschoolden. Als we het effect van het decreet willen maximaliseren, moeten we het decreet toepassen op die sectoren waar die elementen maximaal aanwezig zijn. De havensector is daar een duidelijk voorbeeld van.

Haventerreinen zijn uitgestrekt en dat geeft al aan hoe belangrijk het onroerend patrimonium voor de havensector is. De overheid reserveert de havengebieden en stelt ze ter beschikking van het bedrijfsleven via de havenbesturen. De bedrijven moeten erin investeren om ze te kunnen exploiteren. De terreinen moeten verhard worden en uitgerust met allerhande nutsvoorzieningen en behandelingsap-

paratuur. Eigenlijk investeert de havensector voornamelijk in onroerend goed. Onze sector doet serieuze investeringen vooral in onroerend goed, zoals terreinen en gebouwen, maar ook materieel en outillage en in rollend materieel, dat door incorporatie en bestemming onroerend wordt. Dat leidt tot een hoge waarde van het onroerend patrimonium en dus tot een hoog kadastraal inkomen en onroerende voorheffingen. Hierbij moeten we opmerken dat het totale bedrag afhankelijk is van de gemeentelijke opcentiemen en bijgevolg verschillend per haven.

Studies van de Nationale Bank bewijzen dat de havens belangrijke werkgevers zijn, ook voor laaggeschoolden. Ze zijn ook een belangrijke indirecte werkgever ; daarvoor geldt een factor 3 of 4. De maatregel kan voor onze sector heel nuttig zijn.

De heer Frank Van Thillo, adviseur van het ABVV-BTB : Het is belangrijk dat de transportsector bij deze maatregel wordt betrokken. De sector situeert zich immers hoofdzakelijk in Vlaanderen. Ondanks vele beloften, wordt onze sector echter wel eens uit het oog verloren. De federale overheid besteedt weinig aandacht aan onze sector, misschien wel omdat we als een Vlaamse sector worden beschouwd, zoals blijkt uit de maatregelen voor de binnenvaart en de plannen voor de capaciteit van de NMBS. De vorige en de huidige Vlaamse regering hebben herhaaldelijk benadrukt dat er een beleid moest komen om de plaats van Vlaanderen als het logistieke centrum van Europa te steunen. Groot was dan ook onze verbazing toen bleek dat de transportsector van deze maatregel zou worden uitgesloten, de eerste die uit het Vesoc-overleg is voortgekomen.

De sector omvat verschillende deelsectoren : de wegsector, de havensector, de koopvaardij en de binnenvaart. Het wegtransport staat bloot aan grote internationale concurrentie. Verschillende factoren spelen mee. Niet alleen de hoge loonkosten, maar ook het vrijmaken van de cabotage vanaf 1 januari 1998, de steunmaatregelen in Henegouwen en de Pas-de-Calais, de betere infrastructuur in de buurlanden, bepaalde gunstige parafiscale en fiscale maatregelen in de buurlanden, enzovoort. Vlaminov zou op bepaalde vlakken verlichting kunnen brengen.

De wegsector situeert zich voor 70 percent in Vlaanderen ; voor 74 percent voor wat de werkgelegenheid betreft. Deze sector mag dus niet buiten beschouwing worden gelaten. Wanneer de transportsector wordt uitgesloten is dat concurrentievervalsend ten aanzien van het vervoer voor eigen

rekening. Vlaminov zou positieve effecten kunnen hebben, omdat er dringend nood is aan investeringen in de telematica en om de oneigenlijke filialisatie en delokalisatie tegen te gaan.

Wat de gevolgen voor de havensector betreft, sluit ik me aan bij de uiteenzetting van de heer Depauw. Wanneer we moeten kiezen, tussen loonkostenverlaging of verlaging van de onroerende voorheffing zouden we een genuanceerd antwoord geven. Om de distributiesector aan te trekken is elke loonkostenverlaging welkom. De havenarbeiders redeneren dat meer investeringen in natte infrastructuur meer trafiek en dus meer werk op lange termijn zullen meebrengen. Hoe meer echter wordt geïnvesteerd in containers, hoe meer de werkgelegenheid zal dalen. Het gaat echter om een onomkeerbare trend. De Vlaamse regering lijkt een en ander echter anders te zien.

De koopvaardij en de binnenscheepvaart zijn beide defensieve sectoren en zijn niet gebaat met Vlaminov. De binnenscheepvaart is ten onrechte een sector in moeilijkheden : jaarlijks daalt de tonnenmaat van de binnenvaart, hoewel de zorg voor het milieu ons er zou moeten toe aansporen om de binnenscheepvaart te bevorderen. Bovendien is het hoofdzakelijk een bevoegdheid van de Vlaamse overheid. De federale overheid is in elk geval niet geïnteresseerd.

Voor de koopvaardij heeft de federale overheid de jongste tijd wel interesse getoond door een protocol dat tegemoet kwam aan de verzuchtingen van de zeelieden die onder meer hun pensioenrechten en sociale rechten uitgehold zagen door het uitvlaggen naar Luxemburg. Het gaat hier om een niet zo heel belangrijke sector op het vlak van werkgelegenheid : er zijn 150 matrozen en ongeveer 400 officieren. Maar als we onze Hogere scheepvaartschool in Antwerpen willen behouden en onze loodsdiensten op niveau houden, kunnen we niet zonder de koopvaardij. Aangezien schepen geen onroerende goederen zijn, is Vlaminov voor deze sector evenwel niet interessant.

De heer Jacques Laverge : Ik neem aan dat de transportsector niet veel investeert in vaste activa. Rollend materieel wordt immers niet tot de categorie van de onroerende goederen gerekend. De maatregel zoals die er thans uitziet, zal toch niet veel effect hebben ?

Mevrouw Monique Hendrickx : Zoals mevrouw Vancraeynest al zei, bestaat er een trend dat transportbedrijven zich niet beperken tot vervoer alleen. Transportbedrijven doen in toenemende

mate ook aan opslag. Hoewel voornamelijk geïnvesteerd wordt in rollend materieel, zijn er voor de opslag ook investeringen nodig in onroerende goederen, zoals lokalen en bedrijfshallen. Sommige bedrijven hebben in 1997 wel weinig in vaste activa geïnvesteerd.

De heer Jacques Laverge : Het zijn toch vooral de grote bedrijven die zich bezighouden met logistieke activiteiten ? In de transportsector zijn er echter heel veel kleine bedrijven.

Mevrouw Ingrid Vancraeynest : Logistieke dienstverlening komt ook voor bij kleine en middelgrote bedrijven, bijvoorbeeld voor de herverpakking van bepaalde goederen.

De André Denys : De transportsector lijkt in de eerste plaats een continu en stabiel beleid te wensen. Er zijn evenwel accentverschillen tussen de uiteenzetting van mevrouw Hendrickx en die van mevrouw Vancraeynest. Terwijl de eerstgenoemde er de nadruk op legt dat het niet om een overgangsmaatregel mag gaan, stelt de tweede dat het een goed signaal is. Kunnen zij even preciseren wat nu precies hun positie dienaangaande is ?

Febetra is een unitair gestructureerde organisatie. Men stelt vast dat er grote verschillen bestaan tussen de regelgeving hier en die in Noord-Frankrijk en zelfs Henegouwen. Dit heeft reeds aanleiding gegeven tot delokaliseringen. Dit is niet ons huidige onderwerp, maar het is wel, op zijn minst gedeeltelijk, een Vlaamse bevoegdheid. Mevrouw Hendrickx lijkt een dergelijke verschillende aanpak in Vlaanderen en Wallonië te accepteren, aangezien zij bereid is een aparte maatregel ter verlaging van de loonkosten in Vlaanderen te aanvaarden. Klopt deze indruk ? Is Vlaminov een doeltreffend antwoord op het gevaar van de delokalisering ?

Mevrouw Monique Hendrickx : De heer Denys stelt het dilemma ietwat scherp. Het probleem kan niet zo zwart-wit worden gesteld. Wij geven de voorkeur aan een arbeidskostenverlagende maatregel die permanent wordt. Als wij in het toepassingsgebied van de maatregel werden opgenomen, zouden wij dus tevreden zijn. Alleen is het zo dat wij opteren voor een vermindering die niet tot vandaag beperkt blijft. Het feit dat stabiliteit en continuïteit voor ons prioriteiten zijn, betekent niet dat wij elke eenmalige maatregel meteen naar de papiermand verwijzen. Vooral omdat onze sector in een moeilijke overgangsperiode verkeert, met de ontwikkeling van logistieke diensten.

De heer André Denys : Geloof u nog in de mogelijkheid van die continuïteit na alles wat u vandaag heeft gehoord ?

Mevrouw Monique Hendrickx : In de loop van de hoorzitting is bij herhaling gebleken dat niemand in staat is de effecten van deze maatregel te becijferen.

De heer André Denys : Aanvaardt u de mogelijkheid van een gedifferentieerd beleid in Vlaanderen en Wallonië ten aanzien van loonkostenverlaging ?

Mevrouw Monique Hendrickx : Wij zijn voorstander van een geharmoniseerde verlaging. Onze arbeiders in Vlaanderen en Wallonië doen hetzelfde werk.

De voorzitter : Dat is iets anders. De vraag was of uw organisatie een gedifferentieerd beleid met betrekking tot de arbeidskostenverlaging aanvaardt. De vraag of deze maatregel zelf al dan niet als arbeidskostenverlagend kan bestempeld worden, is een technische kwestie.

Mevrouw Monique Hendrickx : Er bestaan nu al verschillen in de Vlaamse en de Waalse aanpak op vlak van de toekenning van subsidies.

De voorzitter : Doelt u op maatregelen die binnen het kader van de expansiewetgeving en het Europese regionale doelstellingenbeleid vallen, of op andere ?

Mevrouw Monique Hendrickx : Ik ben geen specialist inzake investeringen en subsidiemogelijkheden, wel verneem ik dagelijks van collega's binnen mijn organisatie dat de toekenning van subsidies in het Waalse landsgedeelte vrij vlot verloopt.

De heer André Denys : Stel dat de federale regering algemene arbeidskostenverlagende maatregelen uitvaardigt en dat de Vlaamse regering de budgettaire ruimte vindt om daar iets bovenop te doen voor de Vlaamse ondernemingen. Vindt u dit dan een goede zaak ?

Mevrouw Monique Hendrickx : Alle tegemoetkomingen die wij kunnen krijgen, zijn welkom. Wel is het zo dat we dan bij de Waalse overheid zullen aandringen om voor onze Waalse ondernemingen hetzelfde mogelijk te maken.

Mevrouw Ingrid Vancraeynest : Ik moet mijn antwoorden minder afwegen, want ik vertegenwoordig enkel Vlaamse en Brusselse bedrijven. Ik meen dat er een aantal valse tegenstellingen worden

opgebouwd. Mevrouw Hendrickx pleit voor structurele maatregelen om onze concurrentiepositie meer gelijk te maken tegenover buitenlandse ondernemingen. We zitten nu in een periode van heroriëntatie van onze bedrijven. Zij ontwikkelen nieuwe activiteiten en oriënteren zich meer op logistieke en andere dienstverlening. In deze extra moeilijke periode zijn deze tijdelijke maatregelen dus welkom.

Wat het extra stimuleren van Vlaamse bedrijven betreft, wil ik erop wijzen dat transportbedrijven zich om organische redenen voornamelijk in het Vlaamse landsgedeelte bevinden. Vlaminov bevestigt dit enkel. De kunstmatige overheveling naar bijvoorbeeld Henegouwen is dus niet goed. De bedrijven moeten zich daar situeren waar ze nodig zijn.

De voorzitter : Denkt de heer Depauw dat het aanwervingsbeleid in zijn sector, die heel wat met onroerende goederen te maken heeft, zal veranderen door de Vlaminov-maatregel, als deze niet retroactief zou zijn. Ik denk dat het niet zozeer een probleem is om investeerders te vinden om de havengebonden terreinen op te vullen, maar dat de overheid onvoldoende middelen heeft om snel de basisinfrastructuur op deze terreinen aan te leggen.

De bedrijfswereld pleit aan de ene kant voor een orthodox begrotingsbeleid, maar aan de andere kant is alles wat de overheid wil geven, welkom. Dit is zeer weinig consequent. Het is duidelijk dat de Vlaamse overheid onvoldoende presteert op het gebied van infrastructuurinvesteringen. Waar moeten we ons schaarse geld in investeren ?

De heer Guy Depauw : In infrastructuur. Ik heb één zaak willen duidelijk maken : als het decreet er komt, is het logisch en aangewezen het toepassingsgebied ervan uit te breiden tot de havensector vermits het daar nuttig effect sorteert op de werkgelegenheid en omdat die sector in belangrijke mate investeert in onroerend goed.

Indien u ons voor de keuze stelt tussen deze maatregel en investeringen in infrastructuur die voor heel onze sector, die zeer gedifferentieerd is, voordelen heeft, kiezen we voor infrastructuur.

De heer Frank Van Thillo : De meeste havenarbeiders worden geworven via het poolsysteem. Deze maatregel heeft hierop geen invloed.

De heer Guy Depauw : Tenzij de uitvoerende bepalingen hier uitzonderingen toestaan.

De voorzitter : Dit probleem stelt zich ook voor interimarbeiders, zij zijn ook niet toewijsbaar per bedrijf.

De heer Guy Depauw : Die andere vormen van werkgelegenheid kunnen perfect toegewezen worden. In hun jaarrekeningen tellen al heel wat bedrijven de havenarbeiders tot het personeelsbestand.

De heer André Denys : Dit kan niet in uitvoeringsbesluiten, omdat dit dan ook zou gelden voor interimarbeiders.

De voorzitter : Ik dank de vertegenwoordigers voor de verhelderende uitleg.

Verzekering- en bankinstellingen

De heer Dirk De Cort, economisch departement van de Belgische Vereniging van Banken : Ik wil mij aansluiten bij wat de vorige sectoren die niet in aanmerking komen, gezegd hebben maar toch wil ik een aantal sectorale klemtonen leggen.

Wij kunnen principieel instemmen met een beleid dat de loonkosten voor ondernemingen probeert te verlagen. Onze sector is zeer arbeidsintensief : 76.000 mensen werken rechtstreeks in de banksector en voor de financiële sector in ruime zin gaat het om 140.000 mensen. Voldoende concurrentiekracht is belangrijk, want onze bedrijvigheid is zeer mobiel. De grenzen zijn immers open en de informatietechnologie versterkt de mogelijkheden van dienstverlening op afstand. We ondersteunen deze maatregel principieel.

Omdat wij er niet voor in aanmerking komen, hebben wij de technische kant niet zo grondig geanalyseerd. Wat betreft de vormgeving betreuren we wel verscheidene aspecten ervan. Om efficiënt te werken, zou getoetst moeten worden of aan bepaalde basiscriteria voldaan is. De maatregel moet eenvoudig en transparant zijn, zodat de toepassing efficiënt en neutraal kan verlopen. De maatregel moet niet selectief werken : alle ondernemingen, ongeacht het activiteitssegment waartoe ze behoren, moeten in aanmerking kunnen komen. De waarde van een job is niet afhankelijk van de sector waarin hij tot stand komt. Er moet perspectief op langere termijn geboden worden, zodat de ondernemingen erop kunnen inspelen in een termijnvisie. Op gebied van de vormgeving is dit ontwerp dus zeker voor verbetering vatbaar.

De beperking tot de bewerkende en verwerkende nijverheid is een belangrijke tekortkoming. Door

de dienstensector uit te sluiten, gaat het beleid voorbij aan de economische realiteit van de ondernemingen. De dienstensector staat immers in voor het overgrote en nog groeiende deel van de economie, werkgelegenheid en jobcreatie. Vele dienstenactiviteiten hebben een grote toegevoegde waarde en dragen bij tot de economische rijkdom. Een neutraal overheidsbeleid ter zake verdient de voorkeur.

De banksector is zich bewust van het werkloosheidsprobleem in het onderste deel van de arbeidsmarkt, bij de laaggeschoolden. Maatregelen die uitsluitend dit probleem aanpakken kunnen echter nooit volstaan voor een volledig en evenwichtig werkgelegenheidsbeleid. De ontwikkelingskansen van een post-industriële economie liggen vooral in activiteiten met grote toegevoegde waarde. Ook op dat vlak moet de concurrentiekracht ondersteund worden en de loonkostenhandicap verlicht.

Het is ook raadzaam om een aantal andere beperkingen, zoals het eenmalig karakter van de maatregel en de toepassing op basis van de situatie van het bedrijf in een jaar dat vrijwel achter de rug ligt, te herzien. Het gevaar is immers reëel dat al deze ingebouwde aspecten van selectiviteit leiden tot zware en weinig doorzichtige procedures.

Kortom, de banksector verheugt zich over het feit dat de Vlaamse regering wil bijdragen tot de loonlastenvermindering maar hoopt op bijsturing om een optimale en bredere werking te bekomen.

De voorzitter : U spreekt over een loonlastenverlaging. Beschouwt u deze maatregel als een loonlastenverlaging ?

In de sector van de banken en de verzekeringen wordt onroerend goed eerder beschouwd als een bron van inkomsten dan als een bron van uitgaven. Hoe ruimer de gebouwen, hoe groter de inkomsten blijken te zijn. Moet de sector daar dan nog een premie bovenop krijgen, gesteld dat ze de tewerkstelling zouden kunnen instandhouden ? Er zijn misschien effectievere maatregelen denkbaar voor uw sector ?

De heer Dirk De Cort : Wij zijn geen voorstanders van een sectorgebonden beleid. Wij verkiezen een neutraal beleid dat in het voordeel is van alle sectoren. De waarde van de activiteiten en van de werkgelegenheid die eruit voortvloeit wordt niet bepaald door de sector waartoe die behoren

Het kantorennet waarop u zinspeelt zorgt inderdaad voor inkomsten voor de sector. Alle onderne-

mingen hebben echter de bedoeling om inkomsten te verwerven wanneer ze een onroerend goed neerzetten.

Distributie

De voorzitter : Nu komt de distributiesector aan het woord. De heer De Vadder zal hier het woord voeren namens Fedis, de Belgische federatie van Distributieondernemingen. Ook de heer Bohé, hoort eerder bij deze sector en zal hier straks aan het woord komen.

De heer Eddy Schuermans, verslaggever : Ik wil signaleren dat de collega's die het initiatief hebben genomen voor deze hoorzitting, en die daarvoor sterk vragende partij waren, hier niet meer aanwezig zijn. Ik zal dit opnemen in het verslag.

De heer Fons De Vadder, directeur-generaal Belgische Federatie der Distributieondernemingen (Fedis) : Ik vertegenwoordig hier de distributiesector. Het gaat daarbij om groothandel en detailhandel in alle vormen en gedaanten. Het verschil tussen mijn organisatie en die van de heer Bohé is dat hij de kleine bedrijven in de textielsector vertegenwoordigt en wij vooral de grotere, al hebben we ook veel KMO's onder onze leden. Binnen deze waaier van ondernemingen kunnen uiteraard verschillende standpunten bestaan.

Op lastenverlaging hebben we een duidelijke visie. Dit is een maatregel die zou moeten genomen worden in uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord dat binnen het Vesoc is afgesloten.

Wij zijn voorstanders van algemene en transparante maatregelen. De ervaring leert dat selectieve maatregelen vaak hun doel voorbijschieten. Bovendien leidt dit makkelijk tot toestanden die door de ondernemingen als discriminerend worden ervaren. Een groothandelszaak die winkels bevoorraadt en waarvan het entrepot op een industrieterrein gevestigd is, is een handelszaak. Een entrepot van een brouwerij voor de distributie van bier is een nijverheidszaak. Bepaalde groothandelszaken hebben een eigen koffiebranderij. Dit blijft een distributiebedrijf omdat de bijzaak de hoofdzaak volgt. Een autonome koffiebranderij behoort tot de voedingsnijverheid. Getoetst aan die eerste algemene regel is Vlaminov dus geen goede maatregel.

Men zegt vaak dat de loonkosten moeten verlaagd worden, en intussen doet men niets. Daarom ben ik

het eens met minister Demeester wanneer ze zegt dat het beter is iets te doen dan niets.

We willen dus realistisch zijn. We weten dat er een aantal beperkingen zijn, zowel inzake de middelen als inzake de bevoegdheden van de Vlaamse regering.

We zijn niet gelukkig met deze maatregel, in de eerste plaats omdat we er niet bij zijn. Dat begrijpen we eigenlijk niet. We gaan volledig akkoord met doelstelling 5 van het Vlaamse werkgelegenheidsakkoord, die naar verluidt de basis vormt voor de Vlaminovmaatregel en stelt : Met het oog op bijkomende werkgelegenheid wordt het nut en de noodzaak van een vermindering van de personeelskosten erkend, gericht op die ondernemingen met de grootste werkgelegenheidsbijdrage. Op die manier kan arbeidsintensieve groei bevorderd worden. Er zijn verschillende technieken en methoden denkbaar om dit te realiseren. Als de Vlaminovmaatregel daaraan beantwoordt, zou onze sector er moeten bij zijn. In handel en distributie kan er immers nog bijkomende werkgelegenheid worden gecreëerd. Eén van de handicaps is echter de loonlast. De maatregel moet gericht zijn op de ondernemingen met de grootste werkgelegenheidsbijdrage, zo staat in doelstelling 5. Dan zou dan handel en distributie er zeker moeten bij betrokken zijn. De voedingshandel in Vlaanderen telt 55.000 loontrekken. Voor de niet-voeding beschikken we jammer genoeg alleen over cijfers voor heel België. In het totaal gaat het in elk geval om tienduizenden, zo niet honderdduizenden werknemers. We begrijpen dus niet goed waarom men deze maatregel beperkt tot een aantal andere sectoren.

We pleiten voor een verruiming van de maatregelen, ook al omdat men niet mag denken dat de distributie een beschermde sector is. De concurrentie uit het buitenland neemt toe. Bijna overal in Vlaanderen is men op 50 kilometer van de grens. Franse winkelketens maken bij ons reclame, in het Nederlands. Recent hebben wij een studie gemaakt in verband met de loonkost van de ondernemingen. We vergeleken Nederland, Frankrijk en België. Daaruit bleek dat wij met een loonhandicap van 20 percent zitten. Dat voelen wij.

De voorzitter : Het is jammer dat Duitsland niet bij het onderzoek werd betrokken.

De heer Fons De Vadder : Wij pleiten voor een uitbreiding van de maatregel tot onze sector. Indien dat kan, dan zou dat goed zijn. Wij hebben Vlaminov niet grondig onderzocht, maar we denken dat het niet echt een goede maatregel is. Maar als het

de loonlast helpt verlagen, dan kunnen wij de maatregel appreciëren.

De heer Ward Bohé, nationaal secretaris van Navetex : Ik ben nationaal secretaris van het Nationaal Verbond van Textiel en Kledingdetailisten (Navetex). Wij groeperen bedrijven met 1 tot 49 personeelsleden.

Ik heb ongeveer dezelfde bedenkingen als de heer De Vadder. Wij vinden het vreemd dat wij van de maatregel uitgesloten zijn. Wij zijn immers een arbeidsintensieve sector. Wij willen ook wel deel uitmaken van het selectieve clubje. Alle beetjes helpen.

Ik wil enkele cijfers geven (zie bijlage 2). Ze dateren van 1994 en komen van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Wanneer we de arbeidskost per werknemer per maand in Ecu omzetten, zien we dat België een eenzame plaats aan de top inneemt. Op de tweede plaats staat Duitsland, op de derde Italië en dan Denemarken.

De voorzitter : De cijfers zijn gebaseerd op de uitgaven voor loonkosten per werknemer, per maand. Maar bij eerdere discussies bleek dat in Nederland de deeltijdse arbeid veel meer verspreid is dan bij ons. Bovendien gaat het daar vaak om banen van 10 of 12 uren per week. Dat verklaart waarom Nederland zo laag staat genoteerd. Ook in Frankrijk is de deeltijdse arbeid uitgebreider dan bij ons. De statistieken, die de heer Bohé geeft, maken dus ook duidelijk hoeveel deeltijdse arbeid er is.

De heer Ward Bohé : Maar het gaat om voltijdse equivalenten.

De voorzitter : Dat betekent dus dat de lonen in de detailhandel in Nederland 30 percent lager liggen dan bij ons en zelfs lager zijn dan de loonkosten van Italië ?

De heer Ward Bohé : De cijfers van Nederland dateren van 1992, dat verklaart wellicht de lage notering. Recentere cijfers waren er echter niet.

Wij menen dat Vlaminov voor de textieldetailhandel een goede aanzet zou zijn om de loonkosten te verlagen. Maar dan moet de administratie wel eenvoudiger worden. De sector is nu al overbelast.

De heer Jacques Laverge : Men heeft het over loonkosten. Maar net zoals in de bouw is er weinig externe concurrentie. Wel is er interne concurrentie. De loonkost speelt dus vooral intern een rol. Maar eigenlijk heeft u toch meegewerkt aan de

CAO's. Ik was altijd verrast door de pleidooien in bijvoorbeeld de SERV. Er moet toch een zeker culpabiliteitsgevoel zijn. Nu is iedereen solidair om de loonkosten te verlagen.

Zal het verlagen van de loonkost eigenlijk een creatieve rol spelen bij het creëren van meer werkgelegenheid ?

De heer Ward Bohé : Dat zal zeker het geval zijn. De interne markt wordt immers gedomineerd door buitenlandse zetels.

De heer Jacques Laverge : Dat begrijp ik niet goed. Als een buitenlands bedrijf naar hier komt, dan vallen zij toch onder dezelfde CAO ?

De heer Ward Bohé : Dat is juist. Maar het marktaandeel van Belgische detaillisten is nu 40 percent, 60 percent is in handen van buitenlandse groepen. Deze groepen profiteren in het buitenland van de lagere loonkosten. De Spaanse groep ZARA bijvoorbeeld, heeft in België dezelfde loonkosten, maar in Spanje liggen de loonkosten veel lager.

De heer Jacques Laverge : Elke ondersteuning van een loonkostverlaging accentueert nog meer de loonkostverschillen.

De heer Ward Bohé : Het zal onze situatie gemakkelijker maken. Vooral de zelfstandigen hebben een dergelijke maatregel nodig.

De heer Jacques Laverge : Vlaminovin maakt geen onderscheid tussen Belgische of buitenlandse bedrijven. Belgische bedrijven zullen dus niet bevoordeeld worden.

De voorzitter : Er wordt toch kleding verkocht naar rata van de klanten en het geld dat ze willen besteden. Zal met Vlaminov niet dezelfde hoeveelheid kleding worden verkocht ?

De heer Ward Bohé : Alle beetjes helpen. De maatregel kan een goede aanzet zijn.

De heer Jacques Laverge : Het is een werkgelegenheidsmaatregel. Maar daarover heb ik nog maar weinig gehoord. Iedereen beschouwt het als een bonus. De eigenlijke doelstelling wordt door alle federaties voorbijgelopen.

De heer Ward Bohé : In onze sector zijn er veel eenmanszaken. Momenteel gaat het nu beter. Sommigen twijfelen er aan of ze een bijkomend personeelslid zullen engageren, maar ze schrikken terug van de loonkosten.

De heer Fons De Vadder : Winkelketens hebben behoefte aan stapelplaatsen. Die kunnen zich in België bevinden, of in het buitenland. In die centra zijn een aantal mensen tewerkgesteld. Ik ken een aantal ondernemingen die hun bevoorradingscentrum in het buitenland hebben. Ik ken zelfs een aantal distributeurs die van plan zijn hun stapelplaats net over de grens te verhuizen omwille van de hoge loonkosten. Ik hoor dus niet graag zeggen dat deze maatregel niets zal uithalen. Het precieze effect kan ik niet voorspellen, maar helemaal niets doen is nog erger.

De voorzitter : In de detailhandel zouden veel handelaars van plan zijn om iemand aan te werven, maar daarvan afzien omwille van de hoge loonkosten. Aan Vlaminovin is echter nog een tweede voorwaarde verbonden : investeren. Deze maatregel beïnvloedt de markt niet, maar biedt georganiseerde bedrijven meer mogelijkheden omdat zij wel gericht kunnen investeren in gebouwen. Eigenlijk zullen de grote ketens onder de duiven van de detailhandelaars schieten en daarom begrijp ik niet waarom de heer Bohé voor deze maatregel is.

De heer Ward Bohé : Investeren betekent voor mij ook investeren in de voorraden.

De voorzitter : Vlaminovin aanvaardt dit niet.

De heer Jacques Laverge : U bent voorstander van Vlaminovin ook al kan u er geen aanspraak op maken.

De heer Leo Cannaerts : Bij de kleine distributeurs gaat het over een klein kadastraal inkomen en de onroerende voorheffing zal evenredig zijn. Investeren in een PC is bijgevolg voldoende. Van de bedrijven wordt verwacht dat ze investeren in vaste activa, dus niet noodzakelijk in gebouwen.

De voorzitter : Ik ga daarmee akkoord, maar kleine investeringen leveren maar een kleine beloning op. Dit ligt helemaal anders voor de grote ketens. Eigenlijk creëren we op deze manier concurrentievervalsing, en toch wil men de maatregel uitbreiden.

De heer Ward Bohé : Wij zijn goed voor 40 percent van de totale markt, en ik kan u verzekeren dat we ook voldoende investeringskapitaal vertegenwoordigen.

De voorzitter : Ik dank de heren Bohé en De Vadder voor hun bijdrage.

PATRONALE EN SYNDICALE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE INTERPROFESSIO-NELE ORGANISATIES (SERV)

De voorzitter : Nu horen we de SERV-partners : de heer Van Oirbeek, stafmedewerker van de staf- en studiediensten van de Boerenbond ; de heer Van Eeckhoute, fiscaal adviseur van het NCMV ; de heer Van der Beken, directeur van de VEV-studiedienst ; de heer Van Evercooren voor het Vlaams ABVV ; de heer De Vliegheer, adviseur Vlaamse Regionale van de ACLVB. De heer Serroyen van het ACV hebben we deze morgen al gehoord.

De heer Wim Van der Beken, directeur van de VEV-studiedienst : Deze hoorzitting is net zoals Vlaminov in een lang proces. Gezien de omstandigheden staan we achter het principe, namelijk een lastendrukverlaging voor de ondernemingen in Vlaanderen.

Om verschillende redenen vragen wij deze maatregel al in 1998 in te voeren. Ten eerste moet deze maatregel gezien worden binnen de Vesoc-afspraken die al in 1995 werden gemaakt. Ten tweede is er ook nog de nood aan klaarheid en rechtszekerheid, eveneens een proces dat al lang aansleept. Deze maatregel is ook belangrijk voor het hele Vlaams sociaal-economisch beleid want voor het eerst blijft het niet bij woorden en wordt daadwerkelijk een arbeidskostenverlaging ingevoerd. Dit werd ook gevraagd in de resolutie van het Vlaams Parlement na het tewerkstellingsdebat. We kampen duidelijk met een achterstand tegenover onze buurlanden en op federaal niveau wordt die achterstand onvoldoende snel weggewerkt. Dit is een eerste stap die later kan groeien.

De heer Laverge heeft zich al herhaaldelijk afgevraagd waar precies de link wordt gelegd met werkgelegenheid. We moeten geloven in een bepaalde economische dynamiek : door de kosten te verlagen, krijgen de betrokken bedrijven meer zuurstof wat hun groeikracht ten goede zal komen. Uiteindelijk zal dit alles uitmonden in meer werkgelegenheid.

Deze maatregel kan geoptimaliseerd worden, want een aantal beperkingen spruiten voort uit het al te beperkte budget wat leidt tot selectiviteit en een hoog aantal randvoorwaarden. Optimaliseren kan door een aantal zaken opnieuw te overwegen : de vier miljoen, de interpretatie van be- en verwerkende nijverheid, het eenmalig karakter en de koppeling aan de individuele onderneming.

Om de maatregel te optimaliseren, moet aan deze opmerkingen tegemoet gekomen worden, wat een groter budget vereist. Ons inziens beantwoorden goede werkgelegenheidsmaatregelen aan drie voorwaarden : zij moeten algemeen zijn, flankerend en ruimte geven aan groei. Aan de tweede en de derde voorwaarde wordt door Vlaminov voldaan, terwijl de eerste vervuld wordt als onze opmerkingen worden opgevolgd. Om al deze redenen ondersteunen wij Vlaminov in de gegeven omstandigheden.

De heer Philip Van Eeckhoute, fiscaal adviseur van het NCMV : Ik sluit mij aan bij de tussenkomst van de heer Van der Beken. Ook wij steunen de maatregel, ondanks zijn beperkt karakter. Het is op zijn minst een aanzet en hij staat concreet op papier. Hij moet nu zo snel mogelijk ingevoerd worden. Wij zijn tevreden dat de Vlaamse regering binnen haar bevoegdheden iets wil doen aan het hoge-lastenprobleem. De koppeling aan het behoud van de werkgelegenheid vormt voor ons geen probleem.

Wel zijn wij voorstander van bestendiging bij het uitblijven van een volwaardig alternatief en uitbreiding tot andere sectoren van de maatregel. De huidige beperking heeft natuurlijk haar redenen. Die zijn in de eerste plaats institutioneel van aard. Marivlam werd verhinderd door ons staatsbestel. Vlaminov is een eerste stap op weg naar een uitgebreidere maatregel met de impact van Marivlam. Een alternatief ligt op dit moment niet voor. KMO's zijn pragmatisch. Niemand zal de aangeboden tegemoetkoming weigeren in ruil voor een onzekere en vooralsnog onbestaande betere toekomstige maatregel. Wel wil ik waarschuwen voor een toename van de administratieve lasten. Laat ons hopen dat zij niet even zwaar worden als bij de uitvoering van het decreet op de vermindering van de successierechten bij familiale ondernemingen.

De heer Luc Van Oirbeek, medewerker staf- en studiediensten van de Boerenbond : Wij stellen ons op dezelfde lijn. Wij zijn voorstander van Vlaminov, op voorwaarde dat de maatregel niet verstikt wordt in administratieve rompslomp, een lot dat al vele op zich nuttige maatregelen beschoren is geweest. Tevens zijn wij overtuigd van de noodzaak van de uitbreiding van de maatregel.

De heer Dirk Van Evercooren, Vlaams ABVV : Vlaminov is gestoeld op een consensus tussen de sociale partners. Ik verwijs hierbij naar het Vesoc-akkoord van 1995, het gunstige SERV-advies en het recente kaderakkoord 1998-2000.

Het Vlaams ABVV blijft deze consensus onder de sociale partners ondersteunen omwille van de koppeling aan behoud en toename van werkgelegenheid, omwille van de bijkomende steun bij aanwerving van langdurig laaggeschoolde werklozen, omwille van de bevordering van innovatie in plaats van rationalisatie, die het gevolg is van de koppeling aan investeringen.

Vlaminov is weliswaar niet de best denkbare maatregel. De koppeling aan arbeidsintensiteit en de bijdrage aan werkgelegenheidscreatie ware beter geweest dan de koppeling aan de roerende voorheffing. In afwachting van een betere maatregel staan wij er echter achter. In de toekomst zou men echter beter aan gedragssturing doen dan aan beloning van prestaties uit het verleden. Een andere mogelijke bijsturing betreft het versterken van het werkgelegenheidseffect via het benadrukken van de zogenaamde additionaliteit.

Er zijn geen sluitende argumenten tegen uitbreiding naar andere sectoren, zij het dat dit selectief moet geschieden, met name ten voordele van arbeidsintensieve bedrijven die blootstaan aan internationale concurrentie. Er dient ook gewaakt over een evenwichtige verdeling van de beschikbare middelen over de diverse maatregelen.

De heer Fernand De Vlieghe : Ook wij onderschrijven Vlaminov. Het initiatief beantwoordt aan het werkgelegenheidsakkoord dat de Vlaamse regering en de sociale partners afsloten in 1995, en aan het bilateraal akkoord van 17 november 1997. Hierin pleiten de sociale partners voor eigen Vlaamse maatregelen in afwachting van een globale federale regeling. Wel vinden ook wij een uitbreiding van Vlaminov nodig. Verder wensen wij de nadruk te leggen op het belang van de vertraging van de afbouw van de werkgelegenheid in de industriële sector. De aanmoediging van de arbeidsintensiteit en de zoektocht van vervangende werkgelegenheid zijn een goede zaak, evenals het streven naar het behoud van banen voor laaggeschoolden.

Er werd vandaag veelvuldig verwezen naar mogelijke alternatieven, maar aan de SERV werd slechts één ontwerp voor advies voorgelegd, namelijk dit. Beter een reëel initiatief, dat beperkt is omwille van de budgettaire grenzen, dan helemaal geen. De federale regering zou ons inderdaad heel wat meer kunnen bieden, maar deed het tot nu toe niet. De sociale partners vinden Vlaminov daarom goed.

De heer Jacques Laverge : Ik had niets anders verwacht dan dat u het standpunt dat u reeds ingeno-

men had zou ondersteunen. Het verwondert mij enkel dat na alle opmerkingen, op fiscaal, juridisch en inhoudelijk vlak, u nog steeds dit voorstel solidair steunt en niet aan alternatieven denkt.

Toch zie ik een aantal nuances die de solidariteit aantasten. De heer Van der Beken pleit voor een lastenverlaging van 170 tot 180 miljard frank. Hier is sprake van 1,4 miljard frank. Waarom steunt u dit voorstel dat maar een heel kleine lastenverlaging tot gevolg heeft ? Ik begrijp ook niet waarom u dit voorstel dat beperkt is tot de be- en verwerkende nijverheid, en dus concurrentieverstorend zal werken, steunt.

De sector die de heer Van Eeckhoutte vertegenwoordigt heeft niet zo veel belang bij deze maatregel. Het verrast me dan ook dat hij, als enige in dit panel, pleit voor een uitbreiding van de maatregel. Waarom ?

De heer Van Evercooren wil dat de maatregel tijdelijk is en acht een uitbreiding niet noodzakelijk. Wat zijn de motieven hiervoor ?

De heer De Vlieghe denkt dat andere maatregelen beter zijn. Welke ?

De heer Wim Van der Beken : Ik heb in mijn inleiding al geanticipeerd op deze vragen. Het zou optimaal zijn als via een uitbreiding van het budget de beperking van de Vlaminov-maatregel tot de be- en verwerkende nijverheid zou opgeheven worden. Dit zou de maatregel een algemener karakter geven. Wat betreft de concurrentiedistorsie zou ik in uw plaats pleiten voor een groter budget voor Vlaminov zodat deze distorsie wordt opgeheven.

De heer Philip Van Eeckhoutte : Ik vertegenwoordig de zelfstandige ondernemers en niet een bepaalde sector. We zijn voor een uitbreiding van de maatregel maar niet ten koste van de huidige maatregel, enkel als er budgettaire ruimte komt. We pleiten voor continuïteit omdat bij de huidige stand van zaken deze maatregel past in het institutioneel bestel. Zolang er geen andere maatregel komt, willen we deze continueren, liever dan terug te vallen op niets.

De heer Dirk Van Evercooren : De eenmaligheid van Vlaminov kadert binnen het evenwicht van Vesoc II, een akkoord tussen de drie partijen, dus ook de regering. We staan hierachter en dit moet dus uitgevoerd worden. Vlaminov is hiervan een onderdeel en de modaliteiten zijn van die aard dat ze onze steun kunnen genieten.

We zijn voor een uitbreiding naar andere sectoren maar tegen een verlenging in de tijd. We zitten nu immers in een andere context. Er is een bilateraal akkoord en de regering lijkt niet van plan hiervan een tripartite van te maken. De regering wil meer dan de helft van de Vesoc-middelen besteden aan loonlastenverlaging. Er is momenteel geen evenwichtig akkoord, dit betekent dus dat hierover opnieuw moet onderhandeld worden.

De heer Jacques Laverge : Is het niet beter deze 1,4 miljard frank in te brengen in een nieuw akkoord ?

De heer Dirk Van Evercooren : Ik moet mij hier niet over uitspreken. De regering blijft, ook binnen het Vesoc II-akkoord, verantwoordelijk voor de budgettaire invulling.

De heer Jacques Laverge : Gaat u akkoord met een overdracht naar Vesoc III ?

De heer Dirk Van Evercooren : Het probleem is niet aan de orde.

De heer Jacques Laverge : U krijgt dan toch meer middelen voor een nieuw akkoord ?

De heer Dirk Van Evercooren : Het is interessant om meer middelen ter beschikking te krijgen voor werkgelegenheid, maar er moet dan opnieuw onderhandeld worden over de modaliteiten van de maatregelen.

De heer Fernand De Vlieghe : Ik heb niet gezegd dat andere maatregelen als zodanig beter zijn. Ik heb gezegd dat het misschien mogelijk is dat andere maatregelen meer geëigende effecten hebben op het gebied van werkgelegenheid. Deze vraag is echter niet aan de orde. De SERV-partners moesten advies uitbrengen over Vlaminov. We hebben dit getoetst aan doelstelling 5 van het werkgelegenheidsakkoord met de regering en aan het recente akkoord van 17 november. De maatregel past in dit kader.

De heer Jacques Laverge : Ik zou willen terugkomen op de vraag die ik al gesteld had. Op 17 november werd er een nieuw sociaal akkoord afgesloten tussen de Vlaamse partners. Er worden daarvoor middelen ter beschikking gesteld. Is het niet opportuun die 1,4 miljard frank anders te besteden ?

De heer Fernand Devliegher : Elk heeft zijn opdracht. Het Vlaams Parlement kan advies vragen aan de SERV. Die moet dan niet zeggen dat de Vlaamse regering beter iets anders had gedaan. We

hebben advies uitgebracht over het voorstel en blijven het steunen. Op dit ogenblik is er geen ander voorstel. Als dat er wel is, dan kunnen we er een advies over uitbrengen.

De voorzitter : Het thema dat de heer Laverge aanbrengt is cruciaal voor de bespreking. De Vesoc-akkoorden van eind 1995 waren een overeenkomst tussen drie partijen. Men was het erover eens dat er moest gezocht worden naar een lastenverlagende maatregel voor de ondernemingen voor een bedrag van ongeveer anderhalf miljard frank. De Vlaamse regering heeft gezegd dat ze zou nagaan of ze dat in orde konden brengen. Nu komt de Vlaamse regering met een ontwerp van decreet inzake Vlaminov bij het Vlaams Parlement. Dit ontwerp wordt ook aan de sociale partners voorgelegd, in hun hoedanigheid van adviserend orgaan. Die stellen dat het ontwerp voldoende tegemoet komt aan het akkoord dat ze hadden afgesloten. Dat wil zeggen dat Vlaminov als zodanig niet behoort tot het akkoord, het is een formule van uitvoering van het akkoord. Ik zou willen vragen wie van de drie partners deze materie naar voren heeft gebracht.

Wij worden nu geconfronteerd met een maatregel waarvan blijkt dat hij de toets van bepaalde beoordelingsfactoren moeilijk kan doorstaan. Moeten we dan niet aan een betere maatregel denken ? Als er een betere maatregel zou zijn die aan de doelen tegemoet komt zoals beschreven in de Vesoc-akkoorden, waarom moet die dan krampachtig tegengewerkt worden ?

De heer Eddy Schuermans : U geeft nu een persoonlijke appreciatie van wat u gehoord heeft. We zijn nog niet aan de conclusies toe.

De voorzitter : Ik spreek als individueel parlements lid. Mijn vraag houdt verband met wat ik vandaag en de afgelopen maanden zoal gehoord heb.

We horen geregeld : het moet deze maatregel zijn. Als er nu eens een andere, betere maatregel was, is die dan niet aanvaardbaar voor de sociale partners ? We moeten ons niet mengen in wat de sociale partners onder elkaar vertellen, maar wel in wat de regering vertelt.

De heer Wim Van der Beken : Er zit een zekere continuïteit in de akkoorden van 1995 en 1997. Er was telkens sprake van een versterking van het economisch draagvlak, met inbegrip van lastenverlaging. De regering moest nagaan hoe ze die binnen haar bevoegdheden kon uitvoeren : via de onroerende voorheffing kan ze een aftrek per

werknemer toestaan. Is dit nu een maatregel die past in de werkgelegenheidsakkoorden van 1995 ? De principes die ten grondslag lagen aan Vlaminov zaten in het akkoord van 1995. Daarna is er binnen het Vesoc verder tripartite-overleg geweest. In het SERV-advies over Vlaminov stond dat de globale impact van de maatregel zou ingeschat worden in een volgend overleg. Dat is gebeurd in het akkoord van 17 november. Er is dus een grote continuïteit in wat de sociale partners gezegd hebben. De lastenverlaging maakt inherent deel uit van beide akkoorden.

De heer Eddy Schuermans : En wordt als zodanig geapprecieerd door de sociale partners.

De voorzitter : Ook de werkgelegenheidsresolutie bevat het principe van de lastenverlaging. Dat betekent nog niet dat alle fracties van dit parlement bereid zijn de Vlaminov-maatregel in zijn huidige vorm te steunen.

De heer Wim Van der Beken : Ik heb duidelijk gezegd dat de Vlaminov-maatregel verder in Vesoc is behandeld. De consensus bij de sociale partners in Vlaanderen is duidelijk zeer groot.

De heer Carlos Lisabeth : In de uiteenzettingen die hier gegeven werden, heb ik duidelijk nuanceringen onderkend. Ik kan wel begrijpen dat men stelt dat er consensus was en dat die geëerbiedigd moet worden. Ik begrijp ook de stellingname dat men na de lijdensweg van de vorige voorstellen de knoop moet kunnen doorhakken. De vraag is of dat een goede leidraad is voor het beleid.

Ik richt me tot de werkgevers met mijn vraag of de onroerende voorheffing niet een slecht vehikel is om die kostenverlaging door te voeren. Er zijn niet alleen belangrijke verschillen tussen de sectoren inzake het genot van de kostenverlagende maatregelen. Er zijn ook belangrijke verschillen tussen de kleine en de meer kapitaalintensieve, grote ondernemingen. Dit zorgt dus voor bijkomende distorsies.

De heer Philip Van Eeckhoutte : Dat moet in zijn context gezien worden. Er wordt een bepaald ontwerp voorgelegd, we gaan er dus geen zeven andere voorleggen. Bovendien heeft dit ontwerp al een hele metamorfose meegemaakt. In de huidige stand van zaken is het een goede oplossing. Er is een distorsie tussen de sectoren. Daarom vragen wij in het recente akkoord van 17 november een uitbreiding van de maatregel. We zeggen dus ja omdat er geen volwaardig of beter alternatief is. We zitten in het bestek van Vlaanderen en moeten

bovendien rekening houden met het beschikbaar budget.

De heer Wim Van der Beken : De mate van lastenverlaging via Vlaminov wordt niet in eerste instantie bepaald door de grootte van de onroerende voorheffing, wel op basis van de forfaitaire vermindering per werknemer.

De voorzitter : Is de omweg via de onroerende voorheffing wel nodig ? Er is hier een maatregel om per hoofd een premie aan de ondernemingen te geven voorzover ze investeerden en de werkgelegenheid stimuleerden. Het is ook afhankelijk van de grootte en scholingsgraad. Wat is dan de band met de onroerende voorheffing ?

De heer Wim Van der Beken : De maatregelen om de werkgelegenheid te stimuleren kunnen een fiscaal karakter hebben. Het is niet onbelangrijk dat ik verwijs naar wat de Raad van State zegde bij de eerste versie van Vlaminov. Door de bijkomende investeringsvoorwaarde is de maatregel geëvolueerd naar een tewerkstellingsbevorderende investeringsmaatregel met een fiscaal karakter.

De heer Eddy Schuermans : In verband met de band met de onroerende voorheffing wil ik opmerken dat het niet toevallig is dat men de bocht neemt. Door de band met de fiscaliteit wordt de maatregel niet als een bedrijfsinvestering gezien.

De heer Carlos Lisabeth : We moeten aandacht hebben voor de arbeidsplaatsen. Het totale bedrag van de investeringen kan nooit meer zijn dan het bedrag van de onroerende voorheffing. Er is een distorsie tussen de sectoren. Die blijft bestaan, maar wordt beperkt door de onroerende voorheffing.

De heer Wim Van der Beken : De forfaitaire aftrek per werknemer wordt in mindering gebracht van de onroerende voorheffing, die dat jaar betaald werd.

De heer Jacques Laverge : Vanochtend maakte de heer Verdingh veel inhoudelijke opmerkingen over de toepassingsmogelijkheden. Ik ben vrij verrast dat de mensen van de SERV zonder veel nuances of suggesties voor bijsturing de tekst zoals hij is, aannemen. Er wordt vlot over de tekst heen gegaan. De SERV moet toch advies over de inhoud geven en het niet hebben over de politieke draagwijdte ? Het is storend dat bepaalde gaten in de tekst niet ter discussie worden gesteld. Waarom komt de SERV bijvoorbeeld niet terug op wat de werkgelegenheid in Vlaanderen is, op de vaste acti-

va, op het bedrag van de tussenkomst ? Ik ben verast dat de onvolkomenheden niet worden aangeduid.

De heer Philip Van Eeckhoutte : Ik was hier vanochtend en heb de uiteenzetting van de heer Verdingh gehoord. Ook wij hebben veel vragen bij punten van artikel 4 van het ontwerp-decreet, maar die moeten nog worden uitgevoerd. Die vragen stellen we ons allemaal. Andere aangehaalde punten zijn daarentegen wel duidelijk : vaste activa zijn vaste activa, zoals ze boekhoudkundig werden vastgelegd. Waarom zouden wij op deze punten ingaan ?

De heer Jacques Laverge : De interpretatie kan voor de werkgelegenheid een groot verschil geven. Daarom vind ik het belangrijk om er de aandacht op te vestigen. Eigenlijk kan men het werkgelegenheidseffect afleiden, maar er zijn veel ontsnapingsroutes.

De heer Philip Van Eeckhoutte : De sociale partners wensen bij de uitvoering van artikel 4 te worden betrokken. Dit wordt in het SERV-advies uitdrukkelijk gesteld.

De heer Eddy Schuermans : Er werden technische vragen geformuleerd. De regering moet hierop een antwoord geven. Ik hoed mij om hierover een uitspraak te doen.

De heer Jacques Laverge : Waarover heeft de SERV eigenlijk advies gegeven ?

De heer Wim Van der Beken : Over het ontwerp van decreet.

De voorzitter : We komen terecht in een appreciatiediscussie. Dat is stof voor de parlementsleden alleen. Ik stel voor dat we de hoorzitting van 21 november 1997 afsluiten.

II. VOORTZETTING VAN DE HOORZITTING OP 1 DECEMBER 1997

De Voorzitter : Bij de hoorzitting van 21 november 1997 werd aangekondigd dat, na het horen van de verschillende sectoren en de sociale partners op interprofessioneel vlak, er nog gelegenheid zou zijn om bijkomende vragen te stellen aan de heer Verdingh.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer Verdingh, u hebt vorige keer gesproken over de omschrijving

van de nieuwe vaste activa. Er is duidelijk gezegd dat dit begrip in boekhoudkundige termen ruimer is dan vaste investeringen en dus ook financiële activa en octrooien omvat. Daarover is geen discussie.

De tegemoetkoming is echter gekoppeld aan de onroerende voorheffing, wat betreft het luik van de nieuwe investeringen. Veronderstel dat men in het jaar 1997 nieuwe investeringen heeft gedaan. Er zijn terugbetalingsmogelijkheden ter hoogte van het bedrag van de onroerende voorheffing; dat is de grens. Het bijkomende kadastraal inkomen door nieuwe investeringen wordt dan niet meegerekend omdat de vaststelling van het kadastraal inkomen altijd met één tot anderhalf jaar vertraging wordt toegewezen. Het bijkomende kadastraal inkomen dient dus niet als supplement voor de begrenzing van de terugbetaling.

Is dat geen beperking voor degenen die nieuwe investeringen gedaan hebben in vaste activa ? Zij worden voor hun nieuwe investeringen niet beloond. Tenminste, dat leid ik af uit het ontwerp van decreet.

De heer Yves Verdingh : Luidens de letterlijke lezing van de tekst is de tegemoetkoming inderdaad beperkt tot de onroerende voorheffing, ingekohierd in het jaar 1998. Voor nieuwe investeringen die in 1997 werden gedaan en waarvoor nog geen kadastraal inkomen werd vastgesteld, zal het bedrag van de onroerende voorheffing als limiet inderdaad lager zijn. De investeringen die in 1997 werden gedaan, zullen dan niet voor gevolg hebben dat het plafond van de tegemoetkoming wordt verhoogd.

De heer Jacques Laverge : Is het volgens u uitgesloten dat er een inhaalbeweging wordt gemaakt, waarbij het kadastraal inkomen toch vastgesteld wordt, zodat men een bijkomende subsidie kan krijgen ?

De heer Yves Verdingh : Als een vennootschap in 1997 heeft geïnvesteerd in een gebouw en het kadastraal inkomen pas in de loop van 1998 of 1999 wordt vastgesteld, dan is de onroerende voorheffing de limiet van de tegemoetkoming, zonder rekening te houden met de nieuwe investeringen, omdat er daarvoor als dusdanig nog geen kadastraal inkomen is vastgesteld.

De letterlijke tekst zegt dat er een tegemoetkoming is ten belope van de onroerende voorheffing die ten laste van de belastingplichtige in 1998 is ingekohierd. Een onroerend goed dat is verworven

in 1997, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er in 1998 een hogere onroerende voorheffing wordt ingekohierd. Het hangt ervan af wanneer de mensen van de administratie van het kadaster inderdaad een verhoogd kadastraal inkomen hebben vastgesteld. Het is daarvan een praktisch gevolg.

De heer Carlos Lisabeth : Een van die amendementen die ik heb ingediend heeft betrekking op de nieuwe materiële en immateriële vaste activa. Tijdens de eerste hoorzitting zijn daarover vragen gesteld aan de heer Verdingh. Hij antwoordde dat wat vroeger in de tekst stond, namelijk dat nieuwe vaste activa, zeer ruim kon worden geïnterpreteerd en dat dat ook participaties in buitenlandse ondernemingen kon impliceren.

In het amendement wordt dat verengd tot nieuwe materiële en immateriële vaste activa, waarbij ook moet worden gedacht aan zaken die in feite afschrijfbaar zijn. Nu blijft nog de vraag of dit, volgens de huidige tekst van het amendement, ook geldt voor ondernemingen die bijvoorbeeld in het buitenland investeren in materiële of immateriële activa.

De heer Yves Verdingh : Ik lees in de huidige tekst : "heeft geïnvesteerd in nieuwe materiële en/of immateriële vaste activa". Het amendement bepaalt nog steeds niet waar die materiële of immateriële vaste activa voor de beroepswerkzaamheid moeten gebruikt zijn. In principe komen investeringen in het buitenland nog steeds in aanmerking.

Minister Eric Van Rompuy : Het gaat hier over een maximum plafond van vier miljoen frank voor participaties van ondernemingen in het buitenland. Dit is toch wel een totaal theoretisch debat.

De heer Leo Cannaerts : Ik zou duidelijkheid willen vragen over wat er moet doorgestort worden van de eigenaar naar de exploitant in geval van leasing. U hebt gezegd dat de vraag rijst wat er precies moet doorgestort worden : de volledige tegemoetkoming of het netto-voordeel, zijnde de tegemoetkoming min 40 percent. Als een vennootschapseigenaar, bijvoorbeeld iemand die onroerende goederen exploiteert, gelden binnenkrijgt en deze boekt als ontvangen subsidies, worden ze belast. Op hetzelfde moment heeft hij een verplichting tegenover de huurder, die hij mijns inziens kan inboeken als nog te betalen kosten. Dan zou dit fiscaal genivelleerd worden.

Een tweede mogelijkheid bestaat indien de vennootschapseigenaar een volledige boekhouding

voert. Dan zou hij die gelden mijns inziens zelfs kunnen inboeken als ontvangen gelden voor derden. Dan gaat het eigenlijk om een transitorische post van geld dat binnenkomt maar niet voor de onderneming is bestemd. Het moet immers worden doorgestort. Bent u het ermee eens dat dit eigenlijk geen probleem zou mogen opleveren, tenzij mischien in verliessituaties ?

De heer Yves Verdingh : In de vorige hoorzitting heb ik al gezegd dat me niet duidelijk was wat wordt bedoeld met : "het voordeel moet worden doorgestort". Indien de tekst zou bepalen dat het bedrag van de tegemoetkoming moet worden doorgestort, dan krijgt men enerzijds een opbrengst van bijvoorbeeld 100. Maar tevens moet men boekhoudkundig een schuld boeken ten opzichte van de vennootschap, de leasingnemer dus. Als met "het voordeel" het bedrag van de tegemoetkoming wordt bedoeld, is dat fiscaal neutraal. Bedoelt men met 'het voordeel' slechts 100 min het tarief van de vennootschapsbelasting, zijnde ongeveer 40 percent, zal men maar een kost van 60 moeten boeken.

De heer Leo Cannaerts : Het voordeel kan toch niet belast worden, want het is terzelfder tijd verschuldigd. Van het ogenblik dat het wordt verkregen of dat de titel ontstaat, is het ook een schuld tegenover derden.

De heer Yves Verdingh : Inderdaad. Maar mijn vraag is : hoeveel bedraagt de schuld ? In de tekst lees ik "het voordeel moet worden doorgestort". Als er stond dat het bedrag van de tegemoetkoming moet worden doorgestort, is het volledig fiscaal neutraal. Men krijgt 100 binnen als tegemoetkoming en men boekt een kost van 100. Bedoelt men met "het voordeel", dat slechts 60 mag worden gestort, omdat het belastbaar is, wat is dan het voordeel voor de eigenaar ? 100 min de vennootschapsbelasting, dat is slechts 60.

Hoeveel bedraagt de kost ? Wat moet hij doorstorten : het bedrag van de tegemoetkoming, of het voordeel ? Maar wat is het voordeel ? U hebt gelijk als in de tekst stond : "indien hij zich ertoe verbindt de tegemoetkoming door te storten."

De heer Jacques Laverge : Dus moeten we het amendement aanpassen in de zin van tegemoetkoming.

De heer Yves Verdingh : Dat is conform de geest van de bepaling.

De heer Jacques Laverge : Is er dan geen discussie langs wie men moet doorstorten ?

De heer Yves Verdingh : Ik veronderstel dat het de bedoeling is dat de volledige tegemoetkoming ten goede komt aan de leasingnemer, die de activa gebruikt. Dan lijkt het me normaal dat het hele bedrag van de tegemoetkoming wordt doorgestort.

Minister Eric Van Rompuy : Uw suggestie is het woord "voordeel" te vervangen door "tegemoetkoming."

De heer Jacques Laverge : Dus, onderworpen op voorwaarde dat deze volledig wordt doorgestort.

De heer Leo Cannaerts : Ik zou willen verwijzen naar het amendement dat wij ingediend hebben. Daar zeggen wij dat het voordeel overgedragen zou moeten worden. Ons amendement laat dus toe dat men rechtstreeks aan de exploitant betaalt. Zo voorkomt men het probleem van het binnenkomen en opnieuw buitengaan.

De eigenaar moet het voordeel niet doorstorten, maar overdragen. Hij moet eigenlijk toestemming geven aan de exploitant en dus aan de onderneming om rechtstreeks van het voordeel te genieten.

De heer Jacques Laverge : Ik heb nog een vraag over de RSZ-attesten. Indien een bedrijf uitzendkrachten zou aanwerven - wat tegenwoordig vaak gebeurt - kan dat bedrijf de attesten niet altijd voorleggen omdat ze nog in het bezit zijn van het interimkantoor.

Kan het indienen van facturen van een interimkantoor dan niet voldoende zijn om in aanmerking te komen voor de tegemoetkoming ?

De heer Yves Verdingh : De tekst van het ontwerp heeft het enkel over de tewerkstelling van de belastingplichtige. Een interim is volgens mij nog niet tewerkgesteld bij die belastingplichtige, maar wel nog steeds bij het interimkantoor.

Anderzijds kan een onderneming in de aanvraag aantonen dat haar tewerkstelling toegenomen is. Desgevallend kunnen daar inderdaad de facturen van het interimkantoor aan worden toegevoegd.

De voorzitter : De heer Verdingh stelt dat de uitzendkrachten niet begrepen zijn in het ontwerp. Of dit al dan niet wenselijk is, hoeft niet aan het oordeel van de heer Verdingh voorgelegd te worden.

De heer Jos Stassen : Met deze maatregel is een bedrag gemoeid van 1,4 miljard frank, op basis van het amendement eventueel nog te verhogen. Ik had aan de heer Verdingh, als deskundige terzake, willen vragen of het mogelijk is uit te rekenen hoeveel deze maatregel bijkomend - als extra uitgaven - aan de Vlaamse schatkist zal kosten. Kan zoiets worden berekend ? Zou dit bijvoorbeeld mogelijk zijn op basis van de RSZ-staten ?

De heer Yves Verdingh : Het zal wel mogelijk zijn om de onroerende voorheffing op te vragen, meer bepaald de gegevens met betrekking tot de onroerende voorheffing die in 1998 ten name van de ondernemingen worden ingekohierd. Dit is evenwel afhankelijk van de aanvragen die de ondernemingen zullen indienen. Op het aantal ondernemingen dat dit zal doen, heb ik uiteraard geen zicht.

Tevens zou men moeten weten hoeveel ondernemingen hebben geïnvesteerd in 1997. Er werd terecht opgemerkt dat het mogelijk is dat het kadastraal inkomen pas wordt vastgesteld na een aantal maanden of jaren. Men zou de balanscentrale van de Nationale Bank moeten raadplegen om te zien hoeveel investeringen erbij zijn gekomen. Ik weet echt niet of dit zo maar kan worden berekend.

De voorzitter : Het is belangrijk te onthouden dat deze maatregel niet automatisch wordt toegepast. Hij geldt pas na het indienen van een aanvraag. Het is bijgevolg onmogelijk te voorspellen in welke mate er een beroep op zal worden gedaan. Dit is te vergelijken met de arbeidsherverdelingspremies. Deze komen in principe tegemoet aan veel meer rechthebbenden dan alleen degenen die ze vragen. Voorspellen is dus zeer moeilijk.

De heer Jos Stassen : Ik wou graag nog weten of het ontwerp van decreet een verplichting van betaling door de overheid impliceert, in het geval een bedrijf aan de voorwaarden voldoet.

De heer Yves Verdingh : Indien een onderneming een vraag indient en voldoet aan de voorwaarden van het decreet, dan is dit inderdaad het geval.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik baseer mij op het verslag om de heer Verdingh nog een tweetal vragen te stellen over zijn uitspraken tijdens de vorige hoorzitting. De heer Verdingh heeft in verband met de tewerkstelling in het Vlaams Gewest terecht gevraagd wat daarmee precies wordt bedoeld. Hij stelde dat het begrip beter omschreven zou moeten worden.

In zijn antwoord op een vraag van de heer Stassen, heeft de heer Verdingh gezegd dat uitsluitend naar het gedrag van het verleden wordt gekeken en dat daardoor geen echte inspanningen aan de ondernemingen worden gevraagd. Verder vermeldde hij dat er weinig andere voorbeelden van dergelijke eenmalige maatregelen gegeven kunnen worden, omdat deze over een lange termijn lopen. Hij voegde eraan toe dat met zo een maatregel geprobeerd wordt het gedrag van de ondernemingen te beïnvloeden.

Wou de heer Verdingh hiermee zeggen dat een maatregel die niet over een lange termijn loopt, het gedrag niet beïnvloedt ?

De heer Yves Verdingh : Ik bedoelde dat de tegemoetkoming meestal afhankelijk wordt gemaakt van iets dat de onderneming zal doen. Zo krijgt men bijvoorbeeld een tegemoetkoming indien men investeert. Het viel mij op dat dit decreet voorziet in een tegemoetkoming indien men heeft geïnvesteerd. Daarom legde ik tijdens de hoorzitting uit dat men in 1998 iets krijgt voor iets dat men in 1997 heeft gedaan, maar waarvan men in 1997 nog niet kon weten dat men hier iets voor kon krijgen. Ik gaf ook het voorbeeld van de wet Cooreman-De Clercq.

U vroeg naar een betere omschrijving van het begrip 'tewerkstelling van het Vlaams Gewest'. Dit is afhankelijk is van wat men beoogt. Indien de maatregel enkel geldt voor ondernemingen die zijn gevestigd in het Vlaamse landsgedeelte, dan kan men het begrip omschrijven als het aantal personen die voorkomen op de loonlijsten van de ondernemingen in Vlaanderen. Wil men de activiteiten uitbreiden naar heel België, dan zou dit kunnen inhouden dat een buitenlandse onderneming die in België is gevestigd en waarvan de werknemers wel belastingen betalen, maar nog steeds op de buitenlandse loonlijst staan, ook onder dit begrip valt.

De heer Carlos Lisabeth : Mijnheer de voorzitter, over dit laatste stelt artikel 4 dat de regering een omschrijving zal moeten geven.

Ik wil ook even terugkomen op de vraag van de heer Laverge.

Stel dat men een investering doet in 1997. In artikel 2, paragraaf 1 gaat het over de onroerende voorheffing ten laste van de belastingplichtige en met betrekking tot het aanslagjaar 1998. Stel dat het kadastraal inkomen pas in 1999 wordt meege-deeld, dan moet daar nog onroerende voorheffing

op worden geheven. Gebeurt dat dan nog vóór 1998 ?

De heer Yves Verdingh : Inzake onroerende voorheffing stemt het aanslagjaar overeen met het kalenderjaar. De onroerende voorheffing voor het aanslagjaar 1998 zal steeds worden geheven op het kadastraal inkomen van 1998. Als het kadastraal inkomen pas in 1999 wordt vastgesteld, zal de onroerende voorheffing op dat jaar worden geheven.

De heer Leo Cannaearts : Het kadastraal inkomen wordt vastgesteld op het ogenblik van de definitieve ingebruikneming van het goed of het materieel. Indien men in 1999 nog met terugwerkende kracht wil belasten, kan men al vanaf 1998 belasten. Het gebeurt trouwens dikwijls dat bedrijven twee aanslagbiljetten voor onroerende voorheffing krijgen : één voor 1998 en één voor 1999.

De heer Yves Verdingh : Dat zal ik moeten opzoeken. Bedankt voor de opmerking.

De voorzitter : Ik dank de heer Verdingh voor zijn bijkomende toelichtingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Eddy SCHUERMANS Robert VOORHAMME

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

TEKST VAN DE UITEENZETTING VAN DE HEER YVES VERDINGH

VLAMINOVIN

Tekst van de uiteenzetting gegeven op vrijdag 21 november 1997 voor de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische aangelegenheden van het Vlaams Parlement.

Verdingh Yves
Ernst & Young Tax Consultants
Docent Limburgs Universitair Centrum

1. Ontwerp van decreet houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering van tewerkstellingsbevorderende investeringen¹.

Het ontwerpdecreet heeft als doel te voorzien in een vrijstelling van onroerende voorheffing voor ondernemingen die aan welbepaalde voorwaarden voldoen.

In tegenstelling tot hetgeen in het verleden reeds meerdere malen gebeurd is (zie hierna), wordt voorgesteld geen vermindering van onroerende voorheffing in te schrijven in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen², maar wordt een mechanisme van "derde betaler" ingevoerd, waarbij de onroerende voorheffing volledig ingekohierd blijft ten laste van kwalificerende ondernemingen, maar waarbij aan deze laatsten door de Vlaamse overheid een financiële tegemoetkoming verleend wordt.

Zonder enig persoonlijk standpunt in te nemen, wordt het ontwerpdecreet hierna vanuit een louter fiscale invalshoek toegelicht.

Deze bijdrage is louter ten persoonlijken titel.

2. Beoordeling van het ontwerpdecreet vanuit de fiscale bevoegdheidsverdeling

Zowel de Raad van State als de Vlaamse regering gaan ervan uit dat het ontwerpdecreet niet getoetst dient te worden aan de Vlaamse bevoegdheden op het vlak van de fiscaliteit. Dit is ons inziens terecht : het ontwerpdecreet voert geen wijziging door aan de heffingsgrondslag, de aanslagvoet of de vrijstellingen van de onroerende voorheffing, maar heeft slechts gevolgen op het niveau van de betaling van de belasting.

Omdat de invoering van het "derde betaler-mechanisme" luidens de Memorie van toelichting ondermeer zijn ontstaansreden vindt in "het bestaan van een mogelijke theoretische aarzeling omtrent de mogelijkheid tot het toestaan van kortingen op de onroerende voorheffing"³, is het evenwel gepast enige toelichting te verstrekken bij de bevoegdheden die aan het Vlaamse Gewest zijn toebedeeld op het vlak van de onroerende voorheffing.

De financiële middelen waarover de deelgebieden beschikken om de hun toegemeten bevoegdheden waar te nemen, staan beschreven in artikel 170, § 2 van de Grondwet en in de Bijzondere Wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten⁴.

Artikel 3, 5° van de Bijzondere Financieringswet catalogeert de onroerende voorheffing onder de "gewestelijke belastingen".

In tegenstelling tot wat de benaming laat vermoeden, zijn gewestelijke belastingen evenwel federale belastingen waarvan de opbrengst door de Bijzondere Financieringswet geheel of gedeeltelijk aan de Gewesten wordt toebedeeld en waaromtrent hen soms ook nog één of andere bijkomende bevoegdheid wordt verleend⁵.

1 Stuk nr. 741 (1996-1997) – Nr. 1 van 29 juli 1997, hierna verkort geciteerd als "het ontwerp-decreet"

2 hierna verkort geciteerd als "WIB 1992"

3 Stuk 741, 1996-1997, Nr. 1, p. 3

4 hierna verkort geciteerd als "Bijzondere Financieringswet"

5 Peeters, B., "De fiscale bevoegdheidsverdeling na de vierde staatshervorming", A.F.T., 1994, nr. 8, p. 200

Voor wat betreft de onroerende voorheffing, mogen de Gewesten de aanslagvoet en de vrijstellingen wijzigen⁶. De heffingsgrondslag van de onroerende voorheffing blijft een exclusief federale materie, doch een wijziging kan slechts worden doorgevoerd mits instemming van de Gewestexecutieven⁷.

Dat de bevoegdheidsverdeling tussen enerzijds de aanslagvoet en de vrijstellingen en anderzijds de heffingsgrondslag problemen doet rijzen, blijkt uit een arrest van het Arbitragehof van 9 november 1993⁸.

Dit arrest had tot voorwerp de vernietiging van de artikelen 50 en 51 van het Decreet van de Vlaamse Raad van 25 juni 1992 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992. Artikel 50 werd getroffen om de verkrotting en de leegstand tegen te gaan en voorzag dat, in afwijking van artikel 162, § 1, 4° WIB 1992, slechts in kwijtschelding of vermindering van de onroerende voorheffing voor zover het belastbaar KI krachtens artikel 9, § 1, 1° tot 4° van het WIB 1992 kan worden verminderd.

Het Arbitragehof oordeelde evenwel dat het artikel geen inbreuk heeft gemaakt op de bij artikel 4, § 4 van de Bijzondere Financieringswet aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid tot het vaststellen van de heffingsgrondslag.

Volgens het Hof is de heffingsgrondslag inzake de onroerende voorheffing het kadastraal inkomen (hierna "KI"), zoals dit vastgesteld wordt overeenkomstig de artikelen 472 et seq. van het WIB 1992. De reden waarom de federale wetgever bevoegd is gebleven voor de vaststelling van de heffingsgrondslag van de onroerende voorheffing is dat het vastleggen van het KI een uitgebreide administratie vergt⁹. Bovendien wordt het KI in meerdere nationale belastingen gebruikt, zodat het niet aangewezen was om dit te regionaliseren. Door inzake de onroerende voorheffing het vaststellen van de heffingsgrondslag in artikel 4, § 4 van de Bijzondere Financieringswet aan de federale wetgever voor te houden, heeft de federale wetgever enkel willen voorkomen dat afbreuk zou worden gedaan aan de eenvormige wijze waarop de Administratie van het kadaster tewerk gaat om het KI vast te stellen van alle in België gelegen onroerende goederen.

De term "vrijstelling" in artikel 4 van de Bijzondere Financieringswet moet volgens de parlementaire voorbereidingswerken ruim worden opgevat als een "soortnaam, die zowel vrijstellingen en belastingvrijdom als de verminderingen en aftrekken omvat"¹⁰. Hieruit leidt het Arbitragehof af dat het begrip "vrijstelling" in artikel 4 van de Bijzondere Financieringswet een ruime draagwijdte heeft die zowel de vrijstellingen bedoeld in artikel 253 WIB 1992 als de verminderingen bedoeld in artikel 257 WIB 1992 omvat¹¹.

De fiscale vrijstellingen die van het KI worden verleend of die worden afgeschaft, zijn een zaak van de federale wetgever wanneer het gaat om vrijstellingen met betrekking tot onroerende inkomsten die in aanmerking worden genomen voor de vaststelling van de inkomstenbelastingen.

Hierna worden voorbeelden opgesomd waarbij de Vlaamse decreetgever heeft gebruik gemaakt van zijn bevoegdheden op het vlak van de onroerende voorheffing.

Bij Decreet van 21 december 1990 heeft de Vlaamse Raad het tarief van de onroerende voorheffing vanaf 1991 voor het Vlaamse Gewest vastgesteld op 2,5 %.

Artikel 11 van het Decreet van 15 december 1993 tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest verleent aan de ondernemingen een vrijstelling van onroerende voorheffing voor een periode van vijf jaar.

6 Artikel 4, § 2 van de Bijzondere Financieringswet

7 Artikel 4, § 4 van de Bijzondere Financieringswet

8 Arbitragehof, nr. 78/93, 9 november 1993, B.S., 15 december 1993

9 Gedr. St., Kamer, 1988-89, nr. 635/1, 8

10 Gedr. St., Kamer, 1988-89, nr. 365/18, p. 271

11 Arbitragehof, nr. 78/93, 9 november 1993, B.S., 15 december 1993, overweging B.3.3

Artikel 60 van het Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 22 december 1993¹² bepaalt dat, wat het Vlaamse Gewest betreft, in afwijking van artikel 257, 4° WIB 1992 en voor zoverre het belastbare kadastraal inkomen ingevolge artikel 15, § 1, 1° WIB 1992 kan worden verminderd, geen kwijtschelding of proportionele vermindering van de onroerende voorheffing wordt verleend wanneer het onroerend goed langer dan 12 maanden niet in gebruik is genomen.

Door artikel 90 van het Decreet van de Vlaamse Raad van 22 december 1993¹³ tot aanvulling van artikel 253 WIB 1992, is onder bepaalde voorwaarden het KI van de in het Vlaamse Gewest gelegen onroerende goederen die door een openbaar bestuur of een belastingplichtige die geen winstoogmerk nastreeft, worden aangewend voor de huisvesting van bejaarden, vrijgesteld van onroerende voorheffing.

3. Beoordeling van het ontwerpdecreet vanuit het perspectief van de directe belastingen

De tegemoetkoming wordt verleend aan de ondernemingen die voldoen aan de volgende voorwaarden¹⁴

- actief zijn in de sectoren van de bewerkende en de verwerkende nijverheid ;
- de tewerkstelling in het Vlaamse Gewest dient in kalenderjaar 1997 zijn toegenomen of minstens behouden in vergelijking met 1996.
- tijdens het kalenderjaar 1997 minstens het bedrag van de investeringstegemoetkoming geïnvesteerd hebben in nieuwe vaste activa ;
- de verbintenis aangaan geen steunmaatregelen aan te gaan of te genieten die ertoe zouden leiden dat wat deze steun betreft de "de minimis" regel vervat in de Mededeling van de Europese Commissie 96/C 68/06 niet van toepassing zou zijn.

3.1. Bespreking van de voorwaarden

3.1.1. Onderneming vs. belastingplichtige

Artikel 2, § 1 van het ontwerp-decreet kent de tegemoetkoming toe aan "ondernemingen" die aan bepaalde voorwaarden voldoen¹⁵.

In verschillende andere artikelen van het ontwerp-decreet wordt er gewag gemaakt van het begrip "belastingplichtige"¹⁶.

Beide begrippen dienen evenwel van elkaar onderscheiden te worden.

"Belastingplichtige" is een algemeen begrip, dat alle personen (zowel natuurlijk als rechtspersonen) omvat die onderworpen zijn aan een Belgische belasting. Terzake van de inkomstenbelastingen, betreft het bijvoorbeeld zowel de loontrekkende als de zelfstandige, maar ook alle rechtspersonen.

¹² B.S., 29 december 1993

¹³ B.S., 29 december 1993

¹⁴ Artikel 3 van het ontwerpdecreet

¹⁵ Dit begrip wordt tevens gehanteerd in artikel 3, § 2, 1° en 2° en § 7 van het ontwerpdecreet

¹⁶ zie artikel 2, § 2 ; artikel 3, §§ 1, 2, 2°, 4 en 7

Het begrip "onderneming" is evenwel enger : het moet worden opgevat als een zelfstandige economische eenheid, gericht op het produceren of het verhandelen van goederen of het verlenen van diensten¹⁷.

Indien een rechtspersoon met maatschappelijke zetel, voornaamste inrichting of zetel van bestuur of beheer in België een "onderneming" geëxploiteert, zal deze, behoudens in welbepaalde uitzonderingsgevallen, aan de Belgische vennootschapsbelasting onderworpen worden¹⁸.

Omwille van de duidelijkheid wordt hierna enkel ingegaan op de hypothese waarbij de kwalificerende onderneming een aan de Belgische vennootschapsbelasting onderworpen belastingplichtige is.

3.1.2. Belastbaar tijdperk

Het ontwerpdecreet verstaat onder onroerende voorheffing het totale bedrag aan onroerende voorheffing (inclusief opcentiemen) dat ten laste van de onderneming met betrekking tot aanslagjaar 1998 wordt ingekohierd.

In dit verband dient opgemerkt te worden dat, voor wat betreft de onroerende voorheffing, het belastbaar tijdperk overeenstemt met het aanslagjaar 1998 wordt geheven over het KI dat belastbaar is voor inkomstenjaar 1998.

3.1.3. Tewerkstellingsvoorwaarde

De tewerkstelling van de belastingplichtige "in het Vlaamse Gewest" in kalenderjaar 1997 dient ten minste behouden zijn in vergelijking met kalenderjaar 1996¹⁹.

De vraag is wat bedoeld wordt met "tewerkstelling in het Vlaamse Gewest"²⁰. Betreft het hier personeel dat voornamelijk actief is in het Vlaamse landsgedeelte of dat ingeschreven is op de loonlijst van een onderneming met zetel te Vlaanderen ?

Een nauwkeurige omschrijving van dit begrip is derhalve aan te bevelen.

Een bepaalde rechtsleer²¹ stelt de vraag of dergelijke tewerkstellingsvoorwaarde niet strijdig is met de verplichting tot federale loyaliteit, opgelegd door artikel 143 van de Grondwet, en met het algemene principe dat België een economische en monetaire unie vormt.

Krachtens artikel 4 van het ontwerp-decreet wordt aan de Vlaamse regering de bevoegdheid verleend de criteria te bepalen voor de vaststelling van de toename of behoud van de tewerkstelling.

De Memorie van Toelichting bepaalt terzake dat zulks zal geschieden op basis van het aantal werkdagen. De aanvrager-onderneming zal zulks terzake met RSZ-attesten dienen aan te tonen.

Tenslotte dient erop te worden gewezen dat het behoud of de toename van de tewerkstelling in 1997 is die bepalend is voor de tegemoetkoming. Derhalve wordt de tegemoetkoming voor wat betreft de onroerende voorheffing van 1998 toegekend op basis van voorbije feiten, namelijk de evolutie van de tewerkstelling in 1997 ten opzichte van 1996.

17 Van houtte, J., *Beginnels van het Belgisch Belastingrecht*, Gent, Story Scientia, 1979, nr. 240

18 Artikel 179 juncto artikel 2, § 2 WIB 1992

19 Artikel 3, § 1, 2° WIB 1992

20 Artikel 3, § 1 van het ontwerp-decreet heeft het over tewerkstelling in Vlaanderen, terwijl de derde paragraaf van hetzelfde artikel het over "arbeidsplaats in het Vlaamse Gewest" heeft.

21 CVDK, "Discriminerende voorwaarde ?", *Fiskoloog*, nr. 584, 2 oktober 1996, p. 6

3.1.4. Investeringsvoorwaarde

Overeenkomstig artikel 3, § 1, 1° van het ontwerpdecreet is de tegemoetkoming afhankelijk het feit of de onderneming in het kalenderjaar 1997 minstens het bedrag van de investeringstegemoetkoming heeft geïnvesteerd in nieuwe vaste activa.

Ook hier dient de opmerking gemaakt te worden dat de tegemoetkoming afhankelijk wordt gesteld van feiten die zich in het voorbijgaande jaar hebben voorgedaan.

Als tweede opmerking kan gesteld worden dat het begrip "vaste activa" zowel materiële, immateriële als financiële vaste activa omvat²². Zo zal bijvoorbeeld een duurzame deelname in een vennootschap geboekt dienen te worden als financiële vaste activa en dus als een kwalificerende investering vormen.

Vervolgens wordt nergens gespecificeerd waar de nieuwe activa voor de beroepsbekwaamheid dienen gebruikt te worden. Het betreft dus zowel activa die in België voor de beroepswerkzaamheid gebruikt worden als deze die in het buitenland voor de beroepswerkzaamheid gebruikt worden²³.

Tenslotte bepaalt het ontwerpdecreet dat de tegemoetkoming afhankelijk is van het cumulatief vervullen van de tewerkstellings- en investeringsvoorwaarde.

Volgende ondernemingen zullen bijvoorbeeld geen recht op de toekenning hebben :

- een onderneming die in 1997 een tewerkstellingsbevorderende maatregel heeft doorgevoerd (bijvoorbeeld een extra shift ingevoerd) maar geen investeringen gedaan heeft omdat het een relatief jonge onderneming betreft met recent aangekochte productiemiddelen ;
- een onderneming die haar tewerkstelling in Vlaanderen verhoogd heeft zodanig dat ze in principe recht zou hebben op een tegemoetkoming van bijvoorbeeld 15.000.000 BEF, doch in 1997 slechts voor 14.000.000 geïnvesteerd heeft.

3.2. Fiscale gevolgen in hoofde van de onderneming

De onderneming zelf blijft schuldenaar van de onroerende voorheffing, die ten haren name zal worden ingekohierd. Zoals reeds gesteld voorziet het ontwerpdecreet enkel in een mechanisme van derde-betaler, en wordt geen wijziging aangebracht aan het tarief of de heffingsgrondslag van de onroerende voorheffing.

In dit verband is de zinsnede van de tweede paragraaf van artikel 2, dat de investeringstegemoetkoming "in mindering komt van de onroerende voorheffing" dan ook enigszins misleidend.

De door een vennootschap betaalde of gedragen onroerende voorheffing, inclusief de opcentiemen, is als beroepskosten aftrekbaar²⁴.

De ontvangen tegemoetkoming wordt, in hoofde van de vennootschap beschouwd als belastbare winst. Naar vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie vormt, wegens het essentieel winstgevend karakter van een vennootschap, alles wat zij buiten het voor exploitatie bijeengebrachte kapitaal verkrijgt, een opbrengst van haar bedrijfsactiviteit en derhalve, na eventuele aftrek van de kosten, een aan de vennootschapsbelasting onderworpen winst²⁵.

22 Een omschrijving van deze begrippen is opgenomen in bijlage bij het Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen, B.S., 19 oktober 1976

23 Dit bv. in tegenstelling tot de gespreide belasting van bepaalde verwezenlijkte meerwaarde, waarbij deze gespreide belasting afhankelijk is van een wederbelegging in afschrijfbaar materiële of immateriële activa die in België voor de beroepswerkzaamheid worden gebruikt : artikel 47, § 2 WIB 1992

24 Artikel 52, 1° juncto artikel 1983 WIB 1992

25 Cass., 17 maart 1964, Bull. Bel., 1965, 1784 ; Cass., 28 januari 1969, Arr. Cass., 1969, 515

Overeenkomstig het annualiteitsbeginsel inzake inkomstenbelastingen zal het ontvangen bedrag integraal onderworpen worden aan de vennootschapsbelasting voor het belastbare tijdperk waarin de vennootschap officieel en definitief in kennis wordt gesteld dat er vanwege de Vlaamse overheid een tegemoetkoming wordt toegekend.

Vanuit een economisch standpunt heeft het ontwerpdecreet dan ook hetzelfde effect als een vrijstelling van onroerende voorheffing.

Paragraaf 6 van artikel 3 van het ontwerp-decreet stelt dat de tegemoetkoming tevens wordt toegekend aan ondernemingen die zelf niet aan de gestelde voorwaarden voldoen maar aan de onroerende goederen worden verhuurd of in financiële leasing geven aan ondernemingen die wel aan de voorwaarden voor de tegemoetkoming voldoen. De tegemoetkoming is evenwel onderworpen aan de voorwaarde dat "het voordeel" volledig wordt doorgestort aan de huurder of leasingnemer.

De eerste vraag die zich terzake stelt is wat wordt bedoeld met "het voordeel". De meest logische interpretatie lijkt ons te zijn dat hiermee het bedrag van de tegemoetkoming wordt bedoeld na aftrek van de erop verschuldigde belasting.

In hoofde van de onderneming die de onroerende goederen verhuurt of in financiële leasing geeft, zal het doorstorten aanleiding geven tot het boeken van een kost. Of deze kost fiscaal aftrekbaar zal zijn, hangt af of ze kan worden beschouwd als zijnde "gedaan of gedragen om belastbare inkomsten te verkrijgen of te behouden"²⁶. Naar onze mening komt deze kost voor fiscale aftrek in aanmerking, omdat ze gedaan is om de tegemoetkoming te verkrijgen, die een belastbare inkomst is (zie boven). In hoofde van de huurder of leasingnemer is het ontvangen voordeel dan weer een inkomst, die integraal aan de belasting onderworpen zal zijn.

Leuven, 19 november 1997.

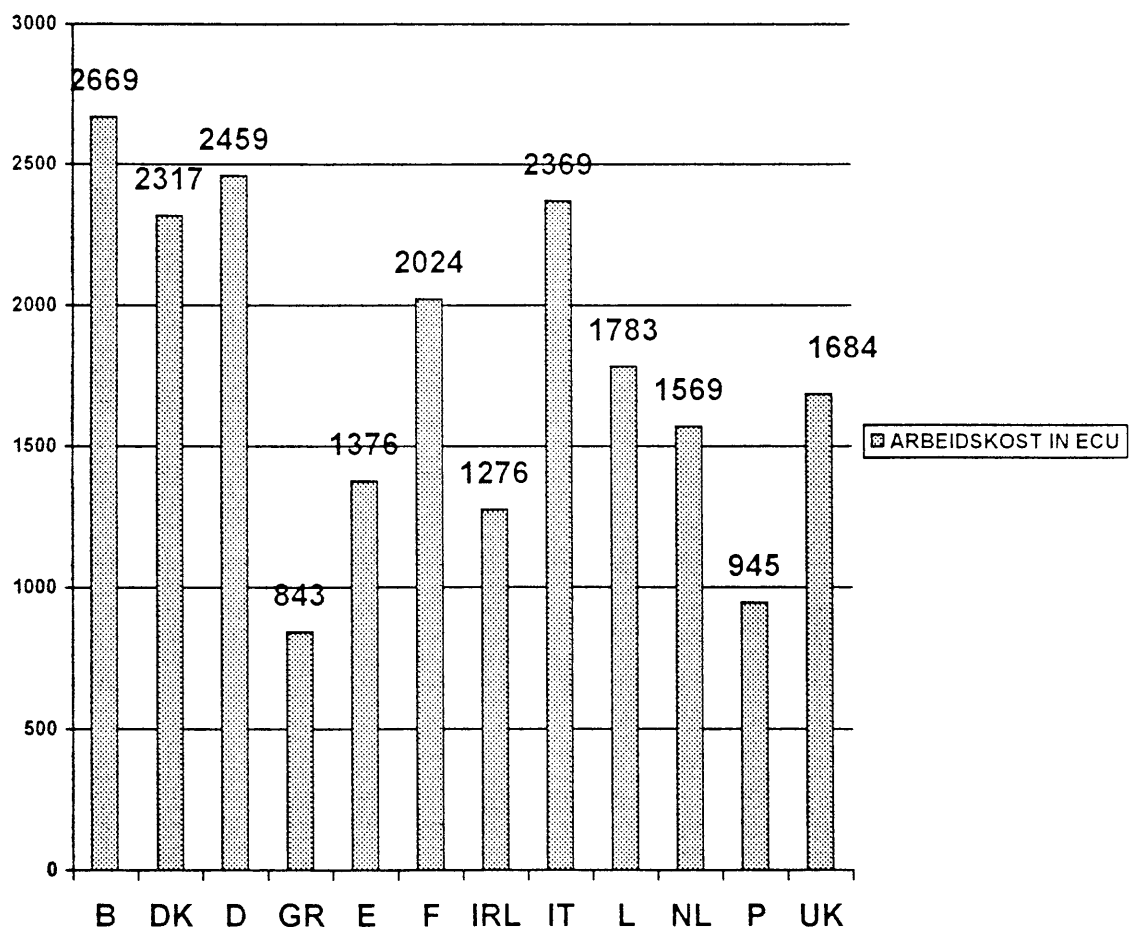
²⁶ Artikel 49 WIB 1992

BIJLAGE 2

GRAFIEK GEMIDDELDE ARBEIDSKOSTEN PER WERKNEMER PER MAAND
IN DE KLEINHANDEL IN DE EUROPESE UNIE IN 1994

GRAFIEK 2

GEMIDDELDE ARBEIDSKOSTEN PER WERKNEMER PER MAAND IN DE KLEINHANDEL IN DE EUROPESE UNIE (1) IN 1994

Bron: CRB; Statistieken (XI/97) op basis van EUROSTAT-gegevens

- (1) Voor volgende landen cijfers van 1992: DK, F, IRL, IT & NL

VLAAMS PARLEMENT

COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

HOORZITTING 21/11/97 - VLAMINOV

Nationaal Verbond van Textiel en Kledingdetailisten; tel: 02/ 238 06 51; fax: 02/ 230 64 44